

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za tuzemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštna hranilnica, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Preosnova Jugoslovenske nacionalne stranke

V ljubljanski Kazini so se v nedeljo sestali zaupniki Jugoslovenske nacionalne stranke iz vseh srezov dravske banovine, da izvolijo vodstvo banovinske organizacije za dravsko banovino in tako oživijo delo stranke. Izredno številni odziv je pokazal, da so v zmoti vsi, ki mislijo, da v Sloveniji ni več JNS in da morejo neovirano prehajati preko nje. En sam poziv je zadostoval, da se je stranka, ki jo je glasilo Jugoslovenske radikalne zajednice že tolikokrat razglasilo za mrtvo, stopila na plan. Iz vseh srezov dravske banovine so prišli odposlanci sreskih organizacij, da se v skupnem posvetu pripravijo za novo delo. Nedeljski zbor zaupnikov JNS je bil živo potrjeno nezlomljivo volje naprednih nacionalnih ljudi v Sloveniji, da ne klonejo in da so slej ko prej čvrsto odločeni visoko držati zastavo jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva in izvojevati dokončno zmago jugoslovenske nacionalne misli.

Nedeljsko zborovanje je bilo tudi najčistejši izraz popolne vzajemnosti in resnične bratske sloge nacionalnih vrst. Res pa je, da se je v dobi hude preizkušnje, ki jo je preživela JNS v teku zadnjega poldruega leta, marsikaj razčistilo. Mnogo tistih, ki so bili poprej zgolj iz politične spekulacije v vrstah JNS in tam delali zdražbo, se je preselilo v drugi tabor.

Zastopani so bili vsi srezi naše banovine

Poleg odposlancev organizacij stranke iz vseh srezov dravske banovine so bili navzočni tudi senatorji dr. Albert Kramer, Ivan Pucelj in dr. Miroslav Ploj in narodni poslanci Ivan Prekoršek, Rajko Turk, Albin Koman, Milan Mravlje, Rudolf Pleskovič, Avgust Lukačič in Ivan Mohorič, nekateri so se opravičili. V imenu akcijskega odbora je prisostvoval zborovanju tudi bivši minister Svetislav Popovič.

Poročila o političnih razmerah

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik ljubljanske sreske organizacije senator g. dr. Albert Kramer, ki je najprej pojasnil namen in sklepe vodstva stranke, ki streme po preosnovi in obnovi vseh strankinih organizacij.

Nato je senator g. Ivan Pucelj v daljšem govoru orisal razvoj notranjepolitičnih razmer od 6. januarja l. 1929. do današnjih dni. Pri tem je naglasil, da so v diktatorskih vladavinah po 6. januarju sodelovali ljudje, ki te vladavine danes najbolj napadajo. Predstavniki naprednih Slovencev so stopili v vlado šele potem, ko je bila 2. septembra l. 1931. že razglašena nova ustava in ko je šlo za odpravo diktature in postopno obnovo demokratičnega političnega življenja v državi. S tem smotrom in s tem namenom je bila osnovana JNS. Dokler je bila ta na vladi, je tudi z vsemj silami delala za obno-

vo rednega političnega življenja v državi. Vse je bilo na najlepši poti, ko nas je zadelo usodna marsejska nesreča. Znano je, kako so se razmere razvijale in kako je prišlo do petomajskih volitev. Potem, ko je JNS odložila odgovornost za državne posle, je ostala ob strani. Politične razmere so se razvijale tako, da je smatrala ne samo za svojo rodoljubno dolžnost, da neposredno ne posega v politične odločitve, temveč se je tudi dopustilo, da se ob splošnem navalu novih rešiteljev našega državnega in nacionalnega vprašanja enkrat pokaže, ali je bilo njeno delo res tako slabo. Danes lahko ugotovimo, da je stranka svojo preizkušnjo odlično prestala. Bolj ko kedaj prej se jasno vidi, da je v Jugoslaviji nemogoče voditi stalno zdravo in trezno politiko brez sodelovanja in soddločanja jugoslovenskih nacionalnih ljudi.

Govornik se je nato obširno bavil s politiko in razmerami v JRZ in v tako zvani zduženi opoziciji, ki se nikakor ne more medsebojno sporazumeti. Ob viharnem pritrjevanju zborovalcev je govornik naposled naglasil, da je nujno potrebno, da se stjerne vsi iskreni jugoslovenski nacionalisti v krepko vrsto in da z neomajno voljo izvojevajo dokončno zmago jugoslovenske nacionalne misli.

Izvajanja ministra g. Ivana Pucelja je nato v daljšem govoru izpopolnil minister g. dr. Albert Kramer. Naglasil je, da so nacionalni ljudje zlasti v Sloveniji doživeli že huda razočaranja. Toda to nikogar ne bo oviralo, da ne bi znova prijel za delo v zavesti, da pri tem ne gre zgolj za sebično strankarsko delo, temveč še bolj za rodoljubno dolžnost. JNS je bila osnovana, da ponese misli in načela šestojanuarskega manifesta med narod in da dá meso in kri programu jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva, za katerega se je zavzela zgodovinska veličina in osebnost blagopokojnega kralja Ujedinitelja, da tako izvede sodelovanje vsega naroda pri državnih poslih v smislu te velike misli. JNS je bila pred vsem osnovana kot nosilka demokracije našega narodnega in državnega življenja. Ako zdaj zlasti nam naprednim nacionalnim ljudem v Sloveniji očita in nas obtožuje, da smo grobokopi svobode, da smo rušitelji nekih slovenskih pravic, da smo nositelji in branitelji nekega fašističnega razpožčenja in fašistične vladavine, potem lahko na te na-

pade mirno odgovorimo prav onim, ki nas zdaj napadajo, da so vse to že davno pred nami izvršili oni sami. Mi pa smo prišli zato, da v našem državnem in narodnem življenju uvedemo novega duha jugoslovenske demokracije, da nadomestimo to, kar so oni porušili, in izboljšamo to, kar je bilo pred 6. januarjem l. 1929.

JNS je prišla na krmilo v dobi, ko je bila naša država na usodnem preobratu, ko je bil konec gospodarskega blagostanja in ko so se pojavile vedno hujše gospodarske in socialne stiske. V takih časih je bilo zelo težavno brez večjih pretresljajev odpraviti diktatorsko vladavino. Smešni so zato napadi, ki jih dan za dnem čitamo v »Slovenecu«, »Domoljubu« in podobnih glasilih, ki ne vedo ničesar novega povedati. S samimi obtožbami in očitki pa tudi ne bodo mogli več dolgo izhajati.

Bližajl smo se rednim razmeram v naši državi in dobi, ko so se tudi najbolj zagriženi naši nasprotniki začeli zavedati, da je jugoslovenska misel zadeva, ki je za večno zmaga in s katero je treba računati. To smo videli pri raznih volitvah, zlasti pa pri občinskih volitvah leta 1933. s katerimi je bila uvedena občinska samouprava v pravem smislu te besede.

Noben politični zakon, ki so jih toliko grajali, doslej še ni izpremenjen.

Senator dr. Kramer je nato obširno govoril o vseh vprašanjih naše nacionalne in državne politike in s primeri dokazal, kako vestno je pojmovala JNS svoje dolžnosti do naroda in države in kako zlozorni so vsi očitki na njen račun. JNS stopa znova na plan in bo v najpopolnejši slogi in vzajemnosti vseh jugoslovenskih nacionalnih ljudi v državi nadaljevala borbo. Končal je svoja izvajanja s pozivom na novo delo za končno zmago jugoslovenskega nacionalnega programa.

Viharno pozdravljen je spregovoril nato bivši minister g. dr. Svetislav Popovič, ki je v svojem govoru prikazal jugoslovensko nacionalno misel kot glavni stebel Jugoslavije, in naglasil potrebo zopetnega nastopa JNS z državnega in splošnega stališča.

Volitve

Pri volitvah predsedstva banovinske organizacije je bil za predsednika izvoljen bivši senator dr. Janko Rajar, za podpredsednika ministra dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj in za poslevodečega podpredsednika podban v pokolu dr. Otmar Pirkmajer, za tajnika dr. Marjan Zajec, za blagajnika pa narodni poslanec Albin Koman, a v izvršnem odboru so po trije odposlanci vsake sreske organizacije in od njih predlagani ugledni nacionalni delavci.

Vinogradniški posvet

K beograjskemu vinogradniškemu posvetu, o katerem smo že poročali, smo prejeli članek, ki vsebuje nekatere podrobnosti:

Za dneva 11. in 12. t. m. je sklicalo kmetijsko ministrstvo posvetovanje vinogradnikov iz najmočnejših vinorodnih banovin, to je dravske, moravske, dunavske, savske in primorske. Poleg zastopnikov vinogradniških društev so poslale tudi banske uprave svoje

zastopnike. Povabljeni so bile tudi organizacije veletrgovcev in gostilničarjev.

Povod za ta posvetovalni sestanek je dal člen 32. finančnega zakona za leto 1935.-36. ki je zbudil veliko nejevolje med vsemi prizadežani in povzročil mnogo protestov od vseh strani. Na sestanku so obravnavali: ovire pri domači rabi vina, ovire pri izvozu vina in trošarine na vino.

Zastopniki banskih uprav (za dravsko banovino gg. inž. Gorjup, vinarški referent Fiego in ravnatelj Kletarskega društva v Ormožu g. Munda) so branili trošarinski način, zahtevali nadzorstvo in branili upravičenosti trošarine.

Zastopnik državne zveze gostilničarskih organizacij je izjavil, da se k posameznim predlogom ne more obvezno izjasniti, ker za to nima pooblastila, poudarjal pa je nevdržnost današnjega stanja, ko mora gostilničar poleg trošarine plačevati 52 različnih davkov in taks. Zastopnik Vinarskega društva za dravsko banovino g. Lovro Petovar je podaj v imenu društva izjavo, po kateri so glavne ovire za promet z vinom:

1. Pomanjkanje zaslužka in radi tega vsakodnevno padanje kupne moči domačega rabnika.
2. Preobremenitev s trošarinami.
3. Preobremenitev gostilničarjev z najrazličnejšimi dajatvami, katere se vse pri prodajni ceni vina morajo vkalkulirati.
4. Naziranje, da je vino razkošje, in temu primerno obravnavanje tega predmeta po državi, banovinah in občinah.
5. Prodaja slabih in nezdravih vin.
6. Širjenje vinogradov v plodne ravnine.
7. Neumestna gonja proti uživanju vina.

Na dva dni trajajočem posvetovanju se je izoblikovalo soglasno mnenje, da je obremenitev vina s trošarino nepravilna in da bi bilo treba vsako trošarino ukiniti, zlasti ker je v mnogih krajih države vino edini pridelek, od katerega se preživlja dober milijon ljudi (Dalmacija, Haloze, Ljutomersko-ormoške gorice in mnogi drugi kraj po vsej državi).

Iskala so se nadomestila za kritje izpadka po ukinitvi trošarine in so se čuli razni predlogi.

Eden je bil pavšalni način, to je dosedanjí finančni uspeh bi se podelil po dosedanem iznosu na vse maloprodajalce. Zastopniki trgovine so se za ta način zelo zavzemali, odklanjali pa so ga gostilničarji.

Drug predlog je bil, da se podeli ves dosedanji iznos banovinskih in občinskih trošarin na vinorodno površino vse države ter se uvede nov davek — produkcijski davek, ki bi znašal precejšen mnogokratnik današnje zemljarine

Odločno borbo proti temu načinu pobiranja trošarine je vodil predsednik Vinarskega društva za dravsko banovino g. Lovro Petovar, ki je utemeljeval svoj najodločnejši odpor s tem, da je povsem nemogoče že čisto izčrpanemu vinogradniku naložiti novo hipoteko in novo breme, ko že danes v pre mnogih primerih zemljarine ne more plačati in ga zanjo rubijo Veliki vinogradniki, kakršnih pa v Sloveniji skoro ne poznamo in ki imajo svoje obrate industrializirane, bi se tudi, kakor je izjavil g. Lederer, ki prideluje sam 20.000 hl vina s tem sprijaznili.

Temu odločnemu odporu sta se pridružila tudi g. Turković v imenu hrvaških vino-

gradnikov in g. Ožanič v imenu dalmatinskih, tako da ni prišlo o gornjem predlogu do glasovanja, dasi je nekaj časa kazalo, da bi dobil ta predlog večino.

Dolga razprava se je vodila o racionalizaciji vinogradništva. To je težavno vprašanje, ki se bo pa moralo čimprej rešiti.

Sestavljena je bila obširna resolucija, katero je izročilo posebno odposlanstvo 13. t. m. ministru za kmetijstvo.

Vlada bo pač spoznala nevzdržen položaj vinogradnikov in začela reševati vprašanje tako hudo za milijon ljudi in za 15 milijard dinarjev, od teh ljudi investiranih v vinogradništvo.

Slovenskim premogarjem se mora pomagati

V Delavski zbornici v Ljubljani se je na povabilo medstrokovnega akcijskega odbora v Ljubljani vršil posvetovalni sestanek v zadevi rudarske stiske in položaja rudarskega delavstva. Sestanku so prisostvovali poleg zastopnikov neposredno prizadetih slojev in krajev tudi odposlanci Delavske zbornice in gospodarstva. Razen teh so se udeležili posveta tudi senator dr. Kramer in narodni poslanci Turk, Koman, Mravljje, Pleskovič, Šemrov in inž. Zupančič.

V imenu medstrokovnega akcijskega odbora so govorili Arh. Pliberšek in Bučar, ki so podali pretresljivo sliko stanja v slovenskih rudniških okoliših. Opozarjali so na zle posledice rudarske stiske ne le za neposredno prizadeto rudarsko delavstvo, temveč za ves narod, a tudi za samo državo. Poročevalec Arh. je s številkami pokazal, kako hudo so zapostavljeni slovenski premogovniki in njihovo delavstvo. Očrtal je križev pot neštivilnih spomenic, in odposlanstev, ki so v zadnjih mesecih poskušale doseči, da se stanje vsaj še ne poslabša. Uspeha doslej ni bilo. Ugotovitev, da je danes v slovenskih rudniških zaposlenih samo še 5.800 rudarjev, med tem ko jih je bilo pred 10 leti 12.500, ki so bili takrat polno zaposleni, od današnjih delavcev pa ima 90 odstotkov samo še delno zaposlitev nam pove dovolj. Pred 10 leti

je znašal zaslužek slovenskih rudarjev še 168 milijonov, pred petimi leti 138 milijonov, leta 1935. pa samo 65 milijonov dinarjev. Nova razporeditev dobav premoga za državne železnice določa zopetno zmanjšanje udeležbe slovenskih rudnikov na državnih dobavah.

Poročevalec Pliberšek je podal zadostno sliko življenjskih razmer med slovenskimi rudarji. Položaj v naših rudniških okoliših je v zadnjih mesecih najobupnejši, kar smo jih sploh preživeli. Čisti zaslužek rudarjev I. kategorije je znašal mesečno 322, v II. kategoriji 230, v III. pa 118 dinarjev. Delavec v III. kategoriji ima torej na dan štiri dinarje zaslužka, ako ima družino z otroki.

Poročevalec Bučar je tem izvajanjem dodal sliko splošnega stanja med delavstvom v Sloveniji.

Pri razpravi se je oglašil senator dr. Kramer in orisal položaj slovenske rudniške industrije v našem celotnem državnem gospodarstvu. Kar se tiče državnih dobav, razumemo, da se ne more vrtni položaj pred 10 leti, ko je šel trboveljski premog v kurilnice v Nišu in Skoplju, ker premogovniki v ostalih delih države še niso bili sposobni, da izkopavajo potrebne količine. Treba je priznati načelo gospodarstvenih razlogov, ki velja seveda tudi za železniški obrat. To

Ivan Stivnik:

27

Usodna žena

Viktor je stopil korak bliže, tako da ga obsijala sveča s polno lučjo. Ker je pa videl, da se ona z grozo odmiče pred njim, je obstal. Videla je, da je ves bled in mu trepeče sleherni mišica v obrazu.

»S čolnom sem se pripeljal, gospodična, je rekel mirno, čeprav se je krčil sleherni živec v njegovem telesu.

»Vzravkala se je visoko. »In česa hočete od mene?« je vprašala z ledeno hladnostjo.

»Govoriti hočem z vami.«

Globoko je zasopla; njene oči so zrle ponosno in zavračujoče. »A jaz nočem govoriti z vami; to sem vam povedala že davno.«

Niti to ga ni spravilo iz ravnotežja. »Resnica je. Zdi se mi celo, da ste ostali le zato sami tu zunaj, ker ste se me hoteli ogniti. Upali ste, da medtem odpotujem in vas rešim nadaljnje srečavanja z menoj.«

»Ako veste vse to, se vam čudim, kako ste mogli vendarle priti. Ta trud bi si bil lahko prihranili. Ničesar se nimam pomeniti z vami.«

Niti črtica se ni izpremenila v njegovem obrazu. »Lahko si mislite, gospodična, da nisem veslal do tod in plezal v hišo kakor akrobat zato, da bi se zadovoljil z vašo izjavo, da nočete govoriti z menoj. Prišel sem, ker brezpogojno hočem in moram govoriti z vami. In kadar kaj zares hočem, me ne oplašni nič na svetu. Valen sem, da se zgodi v vsakem slučaju to, kar je moja volja.«

Naslonila se je na svojo pisalno mizo in se oprla nanjo z rokami.

»Res se mi zdi, da se ne plašite ničesar«, je dejala, blede kakor mrlič; je z velikim trudom se je še obvladovala.

Videl je, da trepeče od razburjenja, čeprav se premaguje. Njegove oči so se zasvetile topljeje. »Od davi ravnate z menoj kakor z garjevim psom, gospodična. A zaradi tega se ne bom prčkjal z vami.«

»Vse, česar želim od vas, je to, da me rešite svoje navzočnosti«, je izdavnala Romana.

Za hipec je stisnil ustnice. Nato je povzel z nujnim glasom: »Razen vas, Romana, ga ni na svetu človeka, ki bi smel brez kazni tako govoriti z menoj. Tudi vi ne poizkušajte v drugo. A povejte mi vendar, kaj je stopilo med nama? Čustva Romane Severjeve se gotovo ne izpreminjajo v enem dnevu. Zakaj mučite sebe in mene? Snoči sem se ločil od vas v blaženi zavesti, da me ljubite, kakor vas ljubim jaz. Upal sem, da vam bom smel danes zarana povedati, kaj ste mi in kaj želim, da bi mi postali. Ko pa sem vas davni spet zagledal, ste bili čisto izpremenjeni. Vi niste muhasta in brezsrčna ženska, ki vabi danes človeka k sebi in ga jutri zavrže. Zaman sem iskal ves dan prilike in možnosti, da bi govoril z vami. Ni se mi posrečilo. Zato pa sem si dal besedo, da nocojšnji večer ne sme miniti, ne da bi vas bil vprašal, ali mi vračate mojo ljubezen ali ne. In zdaj stojim tu. Kaj mi odgovorite?«

Romana je slika zaorla svoje srce prosečemu, vročemu zvoku njegovega glasu. Jezno ga je pogledala. »Ali se res upate govoriti meni o ljubezni, gospod inženjer? Na

to imam le en odgovor: Sram vas bodi — in pustite me pri miru.«

»Zdrnil se je, kakor bi ga bil zadel udarec.

»Romana!«

»Prepovedujem vam, da bi me klicali s tem imenom!«

»Oprostite«, je zvonko rekel Viktor, »da sem vam nazval z imenom, ki sta vam ga dali moja ljubezen in moje hrepenenje. Nočem se prepirati z vami, ker vidim, da tavate v zagonečni zmoti. A naj bo stvar kakršnako, vsekako so je mogoče pojasniti. Zato vas nujno prosim, povejte mi, česa naj me bo sram. Ali je zločin, da vas ljubim in da sem vam to priznal?«

Krčevito je zvil roke. Viktor je stal pred njo s ponosno dvignjeno glavo in svobodnim čelom ter ji gledal s svojimi jasnimi, odkritimi očmi naravnost v obraz. Ali si je bilo moči misliti, da bi bil ta človek slepar? Ali mu je bilo treba res šele vreči obtožbo v obraz, da odneha?

Vztrepotala je in se še krepkeje oprla na pisalno mizo. Misel, da ga mora ponižati, je bolela njo samo najhuje.

»Imeni, ki ju sme izgovarjati vaša ljubezen in hrepenenje, se glasita drugače. Ti dve imeni sta Suzana in Marija,« je rekla z dušičim se glasom.

Osunilo je vzdignil glavo. »Kaj hočete reči s tem?«

Široko je uprla vanj oči. »Ali vam moram naravnost povedati, da je za oženjenega moža in očeta sramota, če govori o ljubezni še komu drugemu kakor svoji ženi?«

Viktor se je globoko oddahnil. Kakor bi trenil, je bil ves pomirjen, vsa razburjenost je izginila z njegovih lic. Zgolj brezmejno so-

da konkurenca posameznih premogovnikov pri dobavi mora biti postavljena na osnovo enakih pogojev. V nekaterih premogovnikih so mezde izpod vsakega človeškega dostojanstva. Socialne in zdravstvene ustanove in varnostne naprave ne ustrezajo najpreprostejšim zahtevam. In premogovniki, ki ne plačujejo niti svojih mezdnih obveznosti in še manj svoje socialne dajatve, bi morali biti izključeni od svojih državnih dobav. Država bi morala tudi gledati na to, da načelo minimalne mezde uveljavi praktično pri premogovnikih, ki njej dobavljajo premog. Zavrnuti se mora o tudi izgovori na neke posebne državno-obrambne koristi, saj bi ti potem morali veljati na vzhodu države prav tako kakor na zapadu.

Govornik je opozoril na svojo interpelacijo v senatu novembra l. 1935., na katero do danes še ni bilo odgovora, in je poročal o poteku razprave o premogovnem vprašanju v finančnem odboru senata. Kot minimalno trenutno zahtevo smatra govornik, da se slovenskim premogovnikom izroči vsa dobava onih 6000 ton mesečno, ki jih razporeditveni načrt dobav premoga za državne železnice določa kot povišanje dosedanjega kontingenta.

Senator dr. Kramer je naposled poudaril, da mora biti vprašanje slovenskih rudarjev zadeva vzajemnega napa celotne naše javnosti in vseh ljudi, ki imajo kakršenkoli vpliv v našem javnem življenju. Ako se odločujoči činitelji zavedajo težavnega stanja našega rudarskega delavstva, potem bodo v poslednji uri še storili, kar je njihova dolžnost.

Poslanec inž. Zupančič je poročal o korakih, ki so jih storili slovenski poslanci v prilog slovenskim rudarjem in je poudaril vzajemnost slovenskih narodnih zastopnikov v tej zadevi in njihovo odločnost, storiti, kar je v njihovih močeh.

Nato so govorili zastopniki prizadetih občin. Zupan Makovrh iz Hrastnika je slikal obupn razmere svojega kraja in zahteval, da se prispevki, ki prihajajo v bednostni sklad od rudniških podjetnikov in rudarjev, v celoti vrnejo v te kraje. Zastopnik župana iz Kočevja Vavpotič je poročal o razmerah v Kočevju. Tam je pred leti doseglo dnevno izkopavanje stotine vagonov premoga. Zdaj pa se je odposlalo v maju skupaj iz Kočevja

čutje z Romano mu je polnilo dušo. Te besede so mu mahoma razodele, zakaj je tako izpremenjena. In zdaj je tudi z gotovostjo vedel, da mu je zadržala ta udarec Beatrika. Jasno in očitno je videl vso stvar pred seboj. To mu je vrnilo pokoj. Videl je, kako težka je Romani zavest njegove domnevne propalosti.

»Za oženjenega moža? To je tisto, kar vas je ogorčilo zoper mene?« je rekel, gledaje jo z bleščečimi očmi.

Zastrmela je vanj, vsa poparjena, ker ni videla na njegovem obličju niti zadržane niti slabe vesti. »Da — to je! Vzrok mojega ogorčenja je bogme dovolj težak, da me opravičuje«, je dejala z drhtečim glasom.

Viktor je stopil zdaj vendar bliže. »In to je verjela Romana Severjeva kar tako? Obsojila me je in zavrgla, ne da bi bila vprašala, ali je tudi res?« je vprašal očitajoče.

Romana se je preplašeno vzravnila in se sklonila naprej. Nemirno so zažarele njene oči v njegove.

»Kaj pomeni to? Mar hočete tajiti, da ste oženjeni in imate soprogo, ki ji je ime Suzana, in hčerko, ki ji je ime Marija?«

Smehljaj mu je preletel obraz. »Romana! Kam ste zablodili? Zdaj razumem vse. Kaj ne, Beatrika vam je pripovedovala o pismih, ki jih je — recimo, našla ... v moji pisalni mizi. Bila so pisma, ki jih je pisala žena svojemu možu in očetu svojega otroka. Morda se mož ne imenuje nikjer po imenu in je Beatrika sama verjela, kar vam je povedala. Saj ne vem, dokod je prišla v svojem prepovedanem poslu! Uboga Romana! Beatrika vas je grdo speljala vedoma ali nevedoma. Kaj ne, da je prišla davki k vam in vam re-

kla, da vas varam in sleparim? S pretvezo, da vas hoče posvariti pred menoj, je potisnila strupeno želo v vaše ubogo srce in me vam je očrnila. Tako jasno vidim vse, kakor da sem bil zraven. Romana — da — zdaj vam rečem vendarle spet Romana! — tako grde stvari ste poslušali o meni, ne da bi bili vsaj malce dvomili o njih? A saj se ne morem hudovati na vas, da ste verjeli tistim besedam, ki jih je iztuljala zlobna podlost ali pa hudobna zmota. Romana, pogledite mi vendar v oči! Ali sem podoben brezčastnemu lopovu in zavratnemu sleparju?«

Zrušila se je v naslanjač in se krčevito oklenila področnikov. Njene temne oči so se presirušeno in proseče uprle vanj.

»Ali mar ni resnica? Ali si je mogla Beatrika izmisliti kar tako? Saj mi je vendar rekla, da je čitala pisma, v katerih vas žena prosí, da bi končno obvestili svoje sorodnike o tem, da ste se poročili. Videla je tudi sliko vaše žene in vašega otroka«, je izdavila trepetaje.

Viktor se je čudno nasmehnil in zmajal z glavo. »To je čitala Beatrika? Nu, seveda, vse to se zdi tako naravno, da ste morali verjeti. Toda motili ste se; hudo, hudo krivico ste mi storili. Nisem oženjen, nikakor ne. Svoboden človek stojim pred vami. Nadejam se, da boste zdaj obžalovali svoje okrutno ravnanje z menoj.«

Pritisnila si je roke na srce. »Oli, Bože moj, kako rada — kako rada bi vas prosila odpuščanja — samo če bi vas razumela, kako naj bo to vse mogoče? Zdaj, ko stojite pred menoj tako ponosni in mirni — zdaj res ne razumem več, kako sem mogla dvomiti o

vas. A kje bi si bila mislila, da Beatrika ne govori resnice?«

»Morda je sama verjela, da sem oženjen. Prosim vas, ponovite mi natanko in podrobno vse, kar vam je povedala. Potem vam pojasnim točko za točko.«

Zarek jasne in tople sreče je padel v stisko Romaninega srca. Z razburjenim, zastajajočim glasom je povedala vse, kar ji je bila rekla Beatrika. Viktor je slonel s prekrižanimi rokami ob mizi sredi sobe in ves čas in odvrnil oči od njenega bledega obličja. In ko je končala, je stopil k nji ter jo prijel za mrzle roke.

»Romana, Beatrika ni imela v rokah moje listnice, ampak listnico mrtvega človeka. Bila je last Herberta Franka, mladega Nemca in mojega prijatelja, ki je poginil v Indiji na tistem tigrovem lovu, ki bi bil stal brez moje pomoči tudi Kaluto življenje. Umiraše mi je izročil to listnico, v kateri so bila pisma njegove žene ter njena in otrokova slika. Prosil me je, naj ponesem, kadar se vrnem spet v Evropo, ta pisma in še nekaj drugih spominčkov njegovi ženi in naj se peljem tudi k njegovim sorodnikom, katerim je bil zamolčal svojo ženitev, ker niso hoteli starši ničesar slišati o revni snahi. Obljubil sem mu, da obvestim roditelje in jih preprosim, da najdejo mlada vdova in pokojnikov otrok pri njih ljubeče zavetje. Ko sem dospel v Evropo, sem najprej posetil njegove starše na Dunaju, ki so bili — kakor tudi mlada žena — seveda že obveščeni o njegovji smrti. Opravič sem svojo našo, in roditelja Herberta Franka sta se sama peljala k gospe Suzani Frankovi v Draždane, da jo z detetom vred vzameta k sebi.

45 vagonov. Zastopnik občine Zagorje je slikal bedo tega kraja, ki je morda največja, a zraven grozi Zagorju še ustavitel celotnega rudniškega obrata.

Narodni poslanec Pleskovič je posebno opozarjal, da se danes nihče ne more izgovarjati na nepoznanje razmer. Vsi odločujoči činitelji imajo v rokah zanesljive podatke o naših premogovnikih in o naših rudarjih, da si lahko natančno predočijo sliko stanja, ki vlada v rudniških okoliših.

Zastopnik akademske mladine je izjavil vzajemnost z zahtevami slovenskega rudarja. V nadaljnji razpravi je bilo čuti mnogo

graje o načinu, kako se uporablja banovinski bednostni sklad. Prebivalstvo prizadetih krajev je za podporo, ki jih izkazuje banovina, iskreno hvaležno, ali glede obsega in načina bi bilo treba temeljiti popravkov.

Na kraju se je razvil živahen razgovor o tem, ali naj se pošlje še zadnje odposlanstvo v Beograd. Ker doslej taka odposlanstva niso bila deležna uspehov, je bilo sklenjeno, da se ne pošlje nobeno odposlanstvo več, pač pa samo še spomenjca. Odobrena je bila tudi brzojavka predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, ki ga roti, naj vlada stori potrebno v smislu upravičenih zahtev celotne slovenske javnosti.

Gospodinjje proti trošarini na živila

Namesto javnega zborovanja je Zveza gospodinj v Ljubljani sklicala sestanek na katerem so gospodinjje poslušale poročila o našnjem gospodarskem položaju in složno obravnavale vprašanja, kako bi se dali premagovati povečani izdatki. Prejemki, ki so bili že prej pčili, se zmerom bolj znižujejo, cene potrebščinam pa kljub nizkim cenam kmetijskih pridelkov rasejo. V zadnjem času so se podražili meso, cikorija, olje, riž, moka in sladkor, obljubljajo pa se še nadaljnje podražitve. Še bolj varčevati, kakor to dela danes, naša gospodinja ne more več.

Ze pred nekaj leti so gospodinjje protestirale proti previsokim cenam nužnih življenjskih potrebščin. Toda njihov glas se je izgubil v puščavi. Na svojo spomenico so dobile odgovor, da ni pravega razloga za njihove zahteve. Tako se je uresničilo, kar so napovedovale: uboštvo narašča, jetika razsaja zaradi nezadostne prehrane, pridobitve prosvete iz prejšnje dobe se izgublja. Danes, ko gre za zdravje in obstanek naroda, dvigajo gospodinjje spet svoj glas: Ne tirajmo stiske naprej, saj smo dosegli skrajnost!

Urejeno gospodinjstvo ni mogoče ob dohodkih, ki jih imajo danes srednji in nižji sloji. Pravilo je pri urejenem gospodinjstvu, da nikdar ne smeš varčevati na račun hrane. Danes se gospodinja ne more držati tega

pravila. Ze davno so gospodinjje zahtevale, da se znižata državna trošarina in dobiček proizvajalcev in da se z zakonom onemogoči navijanje cen pri živilih. Storiťo pa se ni nič. Če pride do kakih olajšav, so jih deležni samo tisti, ki niso v gospodarski stiski. Zraven se širokim slojem prebivalstva nalaga o zmerom hujša bremena. Gospodinjje so proti enostranski gospodarski politiki, ki zapostavlja koristi rabnikov. Treba je dvigniti kupno moč vseh slojev in onemogočiti korupcijo in koristolovstvo. To so osnove za izboljšanje, ne pa pritisk za varčevanje na široke sloje, ne znižanje njihovih življenjskih potreb in uvajanje trošarin na potrebna živila. Celotno gospodarstvo mora voditi načelo, da je njegov namen: zdravje, blagostanje in napredek vsega ljudstva brez izjeme. Ko bo zmagalo to načelo, bo minila tudi stiska.

Na sestanku so gospodinjje obravnavale tudi vprašanje stanarin. Ljubljana ima 12.000 najemnikov in 3.000 hišnih gospodarjev. Poročevalka je navedla vrsto primerov izkoriščanja. Gospodinjje zahtevajo, naj se stanovanjsko vprašanje reši tako, da bo znosno.

Spomenica, ki so jo gospodinjje poslale finančnemu ministru dr. Letici v Beograd, vsebuje med drugim:

roko za vse, kar ste storili dobrega, nemu in meni.

Vaša

Suzana Frankova.

Romana je spustila pismo iz rok. Ustnice so ji drhte in njene lepe oči so se proseče ozrle vanj. In zdajci je trepetaje od razburjenja iztegnila roke proti njemu.

»Ali mi morete oprostiti?«
Prišel jo je za roke in jih jel poljubljati.
»Vse vam odpustim, Romana — če mi obljubite, da postanete moja žena; če mi rečete, da me ljubite z vsem svojim velikim, predčudnim srcem.«

Njene oči so se vlažno zasvetile. »Hočem, Viktor, zakaj ljubim te. Od dne, ko sem te prvič zagledala, sem vedela, da boš ti moja usoda, v dobrem kakor v zlem. In grenka bo me je navdala, ko sem zapazila, da te mami Beatrika; vedela sem, da pri nji ne najdeš sreče. In blažena sem bila, ko sem videla, da se je začelo tvoje srce obračati k meni. Tem večja pa je bila moja nesreča zdaj, ko sem bila primorana verjeti, da me varaš.«

Potegnil jo je kvišku k sebi, v svoje naročje. »A zdaj sva pregnala vse sence, srce moje drago; kaj ne, da zdaj spet vonuješ vanj?«

Pogledala ga je tako zgovorno, da ga je obšlo kakor sveta ganjenost. Krepko jo je privil na svoje prsi ter jo poljubil vroče in iskreno, kakor še nikoli nobene. Oba sta pozabila da se nahajata kakor na samotnem otoku sredi vodne puščave. V njunih srcih je sijala svetla sreča, kakršna je le redko dodeljena.

In ko sta se končno zavedela resničnosti, je rekel Viktor prešerno:

Gospodinjstva ječe pod težo davkov, trošarin in monopolskih taks na najvažnejše življenske potrebščine. Mesto, banovina in država uvajajo vedno nove trošarine, saj so trošarine na živila najlaže dosegljiv dohodek, zakaj brez hrane ne moremo živeti. Iz tega vzroka so trošarine na živila in življenske potrebščine skrajno nesocialne in krivične. Zveza gospodinj je izračunala, da plačuje šest članska rodbina ob skromnem življenju 550 dinarjev mesečno na davkih in trošarinah.

Zlasti je previsoka državna trošarina na sladkor, ki znaša 8.05 Din in 0.44 Din prometnega davka. Nužno je potrebno, da se ta trošarina zniža, za časa vkuhanja sadja se pa mora dati gospodinjam na razpolago trošarine prost sladkor za vkuhanje in konserviranje sadja. Raba sladkorja in sadja se bi na ta način dvignila v korist narodnemu zdravju, v korist celotnemu gospodarstvu. S povečano prodajo sadja bi se sama od sebe omejila žganjekuha. Raba sladkorja je tako silno nazadovala, da smo s 4.5 kg na osebo letno na enem izmed zadnjih mest med evropskimi državami glede rabe sladkorja. Finančno ministrstvo naj prepove vsako otrošarinjenje sladkorja.

Zelo občutna je monopolska taksa na sol in na vžigalice. Vse to so reči, ki so najsiromašnejšim neobhodno potrebne. Soli se še mnogo več potrebuje v kmečkem gospodarstvu zlasti za živino, in nj prav, ako se govori o zdravljenju kmetijskega gospodarstva, a se v isti sapi bremeni kmeta s hudo monopolsko davščino.

Zelo pogubna sta za ves narod prosta žganjekuha in povsem prosta raba vina in žganja na kmetih. Ob zločinih in nesrečah, storjenih v pijančevanju, je pijančevanje celo olajševalna okolnost. Tihotapstvo žganja in vina cvete na škodo države, na škodo gostilničarjev, ki plačujejo davke in trošarine na vino in žganje.

Iz navedenih podatkov si dovoljuje odbor Zveze gospodinj predložiti finančnemu ministru naslednje zahteve: 1. Trošarina na sladkor naj se zniža, finančno ministrstvo naj ne dovolj nobene nove trošarine na sladkor. Za časa sadne letine se da gospodinjam iz državnih tvornic trošarine prost sladkor za vkuhanje sadja. 2. Zniža naj se državna monopolska taksa na sol in vžigalice. 3. Prosta

Na sredo morja sem prišel po svojo srečo. In zdaj sva tu sama — Le Kaluta stoji zunaj na častni straži.«

Pogledala ga je smehljaje ter se nasmehnila tako očarujoče, da se Viktor ni mogel premagati in ji je s poljubom utrgal z ustnic ta ljubki nasmeh.

»Kaluta je tukaj?« je vprašala Romana.
»Da; on ne bi pustil svojega gospodarja samega na snubitev. Ali se mu predstavi va kot srečna zaročenca?«

Preden je utegnila Romana odgovoriti, je pozvonil telefon. S poredno zadrego se je ozrla Romana na Viktorja.

»To je Janko! Če bi on vedel, da si tu pri meni!«

Viktor se je zasmejal. »Saj ve — vsaj to, da sem bil namenjen k tebi. Gotovo že ves nestrpen čaka sporočila, da sem prispel v pristan svoje sreče. Govoril bom z njim, samo prepričaj se najprvo, da je res Janko.«

Romana je vzela slušalo. »Kdo tam?«

»Jaz sem, Romana, Janko!«

Tedaj ji je vzel Viktor govorilo iz roke »Halo, Janko!«

»Halo, stric Viktor — oh, hvala Bogu, da slišim tvoj glas. Ali si srečno prišel k Romani?«

»Da, Janko, prišel sem, s Kaluto vred. In tudi srečen sem. Da moreš videti semkaj, bi zagledal blaženo dvojico, ki se je pravkar zaročila.«

»Urá! Urá!« je zavrisnil Janko v telefon.

»Tak tiho bodi, fant. Ali hočeš, da se zgrne vsa hiša na kup od tvojega vpitja?«

Konec prihodnjic.

Medtem sem se tudi jaz obrnil ter pisal gospe Suzani Frankovi, da bi ji izročil možev spominke; naj mi sporoči, kdaj in kje jih morem oddati v njene roke. Prosil sem jo, naj mi piše semkaj — v vašo hišo, Romana. Odgovor je prišel, ko sem živel že nekaj časa pod vašo streho. Beatrika mi je prinesla tisto pismo. In zatrljem vam, da me ni prav nič prestrašilo, kakor vam je rekla Beatrika. Saj sem ga vendar pričakoval. Tega pisma gospe Suzane Frankove. — že iz Dunaja — ki je bilo reš naslovljeno name, Beatrika pač ni več čitala, ker jo je prepočil moj sluga. Drugače bi bila morala vedeti, da ostala pisma niso bila namenjena meni. Hvala Bogu, da imam ta list s seboj. Lahko ga prečitata. Romana — treba je, da ga prečitata!«

To rekši je s toplim stiskom izpuštil njene roke, izvlekel listnico in ji ponudil pismo. Romana ga je vzela in čitala:

»Velepoštovani gospod Trtnik! Srčno se vam zahvalim za vaše ljubeznivo pisanje in vam naznanim, da so starši mojega moža ljubeče sprejeli mene in mojo dekllico v svojo hišo. Jutri se popeljem za nekaj dni v Draždane, da razpustim gospodinjstvo, ker naju tast in tašča početa več pustiti od sebe. Pravita, da žma bo moja maša Martijca nadomeščala ljubljene sina. Ker je za vas gotovo dosti udobneje, da me poiščete tam, vas iskreno prosim, ako me morete posetiti te dni, da mi izročite spominke po ljubljene možu, čigar izgube ne bom prebolela nikoli, nikoli! Najina sreča je bila morda prevelika, da bi bila mogla dolgo trajati. Ko pridete, vas tudi prosim, da mi poveste kaj o poslednjih trenutkih mojega moža. Zda, mislim, prenesem tudi to. In hvaležno vam hočem stisniti

žganjekuha se ukine, tihočapci z žganjem se najstrože kaznujejo; prav tako se kaznuje vsako pijančevanje. 4. Uvedejo naj se davki in trošarine, ki bodo zadeli premožne sloje in tuja dobičkonosna podjetja (rudnik Bor in drugi). Ne smejo se uvajati davki in trošarine, ki bi zadele spet vse.

Politični pregled

Veliko pozornost posveča tuji tisk temu, da je

obiskal poljski zunanji minister Josip Beck Beograd.

Z zunanjim ministrom Beckom se je pripeljala v Beograd tudi skupina najuglednejših zastopnikov poljskega tiska. Sprejem ministra bratske slovanske države na beograjski postaji je bil slavnosten in prav prizrčen. Kakor piše poljsko časopisje, prihaja Beck v Beograd zato, da izrazi jugoslovenskemu narodu čustva neomajnega prijateljstva poljskega naroda.

V Avstriji je v zadnjem času zelo napet položaj, odkar so

Schuschniggovi klerikalci izrinili iz vlade podkancelarja Starhemberga.

in postavili njegove heimwehrovce na hladno. Zato zdaj heimwehrovci izvajajo nered, Dvigajo se socialisti in prav tako narodni socialisti. Preteklo soboto se je neka skupina hotela polastiti orožja v Starhembergovem gradu blizu Linza. Tam je bilo namreč heimwehrovsko skladišče orožja. Orožniki so napadalec odpodili. Zatrjuje se, da se grad napadli heimwehrovci sami, a v vladnih vrstah trdijo, da so se hoteli polastiti orožja narodni socialisti.

V nedeljo so bile

v Belgiji državnozbornske volitve, pri katerih je vladna katoliška stranka zelo nazadovala.

a znaten uspeh je dosegla fašistično usmerjena katoliška skupina (rexisti). Socialistična stranka je zdaj kljub nazadovanju števila svojih mandatov najmočnejša. Izidi volitev so naslednji: socialisti 72 (prej 73 mandatov), katoliška stranka 66 (79), liberalci 21 (21), re-

xisti 25 (0), flamski nacionalisti 10 (8), komunisti 7 (3) in realisti 1 (10).

V Palestini, nad katero ima mandat Anglija, že nekaj časa vznemirja Angleže arabsko uporniško gibanje,

ki je bilo najprej naperjeno samo proti židom, zdaj pa je tudi proti Angležem. Položaj postaja čedalje bolj napet. Arabski uporniki napadajo dobro oboroženi angleško vojaštvo in židovske naselbine ter uničujejo setve. Do najhujših spopadov je prišlo v okolici Gaze, kjer so Arabci porušili železniško progo in onemogočili promet z Egiptom, kar je za Angleže posebno občutno. V Gazi je prišlo do velikih pouličnih bitk in so Arabci streljali tudi s strojnimi puškami. Vrhovni angleški komisar je bil prisiljen zahtevati vojaško pomoč.

Ob koncu maja bo francoski ministrski predsednik Sarraut podal ostavko

in bo novo vlado sestavili socialistični vodja Leon Blum.

ki mu je izid francoskih državnozbornskih volitev dal to mesto v roke. Bodoča socialistična vlada ima v načrtu razne preosnove, zaradi česar je razumljivo, da francoska javnost mnogo razpravlja o tem.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ljubljanskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: voli I. po 4 do 4,50, II. po 3,50 do 4, III. po 3 do 3,50, krave debele po 3 do 4, klobasarice po 2 do 3, teleta po 5 do 7 Din. Prasci za rejo so bili po 110 do 120 Din za rilec.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (s pristoje premijo):

1 nizozemski goldinar za 29.78 do 29.93 Din;
1 nemško marko za 17.56 do 17.70 Din;
1 angleški funt šterling za 218.98 do 221.04 dinarjev;

1 ameriški dolar za 43.74 do 44.11 Din;
100 francoskih frankov za 290.21 do 291.65 dinarjev;

100 češkoslovaških kron za 182.54 do 183.65 dinarjev.

ALBUS MILO

za umivanje

nadomešča drago toaletno milo.

Dobiva se povsod! Pazite na ime ALBUS!

Vožna škoda se je trgovala po 250 do 260 dinarjev, investicijsko posojilo pa po 81 Din. Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu po 9.19 Din, a nemški klirnški čeki 13.37 Din.

Sejmi

1. junija: Mala gora;
2. junija: Moznik, Sv. Lenart pod Turjakom, Murska Sobota (samo za živino), Ormož, Bušča vas, Kamnik, Laško, Loče pri Poljčanah, Marenberg, Metlika, Mozirje, Prelog, Pristava (Sv. Ema), Radohova vas, Topolovec, Zagorje ob Savi;
4. junija: Slovenska Bistrica, Križevci v Prekmurju, Ig, Mala Nedelja, Slivnica pri Celju (Sv. Urban), Škocijan pri Mokrougu;
6. junija: Breg pri Ptujju,
7. junija: Loški potok.

Drobne vesti

— Vinogradniki, škropite ob pravem času! Opozarjajo se vinogradniki, da pravočasno poškropijo svoje vinograde zaradi obrambe proti peronospori na vinski trti, in sicer naj bodo brezpogojno poškropljeni vsi nasadi do konca maja, da se prepreči okuženje trsa po tem nevarnem škodljivcu.

— Kmetijske in najraznovrstnejše druge stroje, ki jih kmetje potrebujejo pri svojem delu na polju, na travniku in v gozdu, boste dobili v obilni izbiri na Ljubljanskem velesejmu, ki bo odprt 30. t. m. in bo trajal do 8. junija. Interesantom bodo razstavljalci na željo pokazali nazorno, kako se ti stroji in orodje uporabljajo, da se z njimi izvrši čimveč dela v kar najkrajšem času in z najmanjšim trudom.

— Posvet o kmečkih dolgovih. Narodna banka je na lastno pobudo začela posvet, da ugotovi, koliko je zdaj zaščitenih kmečkih dolgov. Najprej hoče Narodna banka ugotoviti obseg meničnih dolgov in je izdala

DOMA

»Da.«
Perina je odrinila zapah, Teodorjeva mati pa je švignila v sobo. Potem je Perina prižgala luč.

»Kar ležite nazaj«, ji je priliznjeno rekla zvita vdova. »Tako se bova najlažje pogovorili.«

Sedla je k znožju postelje, potem pa je takoj začela:

»Rada bi se pomenila z vami zaradi svojega brata. Dala bi vam nekaj nasvetov, ki bodo vam in njemu v korist. Ker zdaj tako rekoč nadomesčujete pri njem njegovega nekdanjega strežnika Viljema, ki je zmerom vpraševal mene za svet, vam moram povedati, kako morate skrbeti, da se zdravje ubogega slepca ne bo poslabšalo. Na svojem odgovornem mestu mu lahko izkažete neprecenljive usluge. Obljubljam vam, da tega mi ne bomo nikoli pozabili.«

Ze po prvih besedah je Perina vedela, kam pes taci moji. Gospa Bretonneuxova jo je hotela pridobiti na svojo stran, da bi z njeno pomočjo poskušala izigravati tekmece svojega sina. Vedela pa ni, kako naj bi se te neprijetne naloge otresla, ne da bi se hkratu zamerila.

»Hvala vam, gospa«, se je hitro izgovorila. »Rada bom storila vse, kar bo potrebno.«

Poudarila je zadnje besede, ki so se dale razumeti na dva načina.

»Saj sem vedela, da ste pametni«, je dejala gospa Bretonneuxova, ki je mislila, da

jo misli Perina ubogati. »Tako je mi je zdelo, da se bom lahko na vas zanesla.«

»Ukazujte, gospa!«

»Prav, povedala vam bom, kaj je najpotrebnejše. Skrbeti morate, da se moj brat ne bo kdaj preveč razburil. Zato ne sme zvedeti nobene vesti, ki bi nanj preveč učinkovala. Če bo prišla kakšna taka vest, je vsekakor potrebno, da jo poveste najprej mojemu sinu. Ta vam bo potem rekel, ali smete mojemu bratu novico odkriti. Saj veste, da ima gospod Vulfran trajno vnetje pljučnih vršičkov. Če ga bo ta bolezen pustila, se bo da tudi njegova slepota operirati. Lahko si mislite, kako bi bili mi vsi tega veseli.«

To pot je odgovorila Perina res iz srca:

»Tudi jaz bi bila tega iz dna srca vesela.«

»Te besede potrjujejo, da ste res dobrega srca,« jo je hitro pohvalila gospa Bretonneuxova.

Perina se je priklonila in ni rekla niti besede. Gospa pa je nadaljevala:

»Torej se lahko zanesem na vas?«

Perina se je nekaj časa pomišljala, potem pa je dejala:

»Vse bom storila za gospoda Vulfrana, kar bo v mojih močeh.«

»In kar boste storili zanj, boste storili za nas. Tudi vam ne bo v škodo. Tako je vam bom dokazala, da ne boste imeli opravka z nehvaležnico. Kaj bi rekli, če bi dobili kakšno novo obleko?«

Perina ni vedela, kaj naj reče in je samo zategnila obraz v brezizrazen nasmešek.

»Lepo belo svileni obleko, — ali ne bi bilo to lepo?«

»Zdaj še žalujem za materjo,« se je ognila Perina pravemu odgovoru.

»Pa boste morali vendar dobiti kaj novega. V taki obleki po gradu ne smete hoditi, da se vam ljudje ne bodo smejali.«

Perina je sicer vedela, da njena obleka ni kaj posebnega, vendar pa je bila užaljena. Zato je rekla:

»To imam pač, kar sem dobila v trgovini pri gospej Lachaiseovi.«

»Gospa Lachaiseova bi lahko skrbela za vašo obleko tako dolgo, dokler ste morali delati v tovarni, kjer vas ni nihče videl, ne pa zdaj, ko vam je moj brat izročil zelo odgovorno mesto. Saj mora biti vam samim nerodno, če pride kakšen boljši človek v grad, pa vas vidi.«

Te besede so Perino zbudile. Zastokala je.

»Kaj ne, da imam prav«, je hitro dejala gospa Bretonneuxova, ki je bila prepričana, da bo Perina pograbila za vabo. »Vidite, in to se da prav hitro popraviti. Bodite veseli, da sem prišla jaz v Maraucourt! Potegnita se bom za vas.«

Perina je že hotela reči, naj se nikar ne trudi za njo, toda v poslednjem trenutku se je ugriznila v ustnice in molčala.

Gospa Bretonneuxova je vstala in rekla za slovo:

»Povedala bom svojemu bratu, česa potrebujete. Svetovala mu bom, naj pokliče šiviljo iz Amiens; da vam bo napravila nekaj spodobnih oblek. Le nič se ne zahvaljujte, toda videli boste, kako se bo to vse lepo uredilo. Dobili boste takšne reči, da se me boste moralj zmerom spominjati. Zdaj pa zaspite in ne pozabite tega, kar sem vam svetovala!«

In potem je šla.

vprašalne pole. Denarni zavodi morajo na ta vprašanja odgovoriti do konca maja. Namen tega posveta je, da se ugotovi sedanje stanje, zakaj od prvega takega posveta, ki ga je napravilo ministrstvo za trgovino in industrijo, je že poteklo več let. Od tedaj so se razmere že precej spremenile, zato je treba podatke popraviti, pa tudi izpopolniti. Z novim posvetom Narodne banke bo ena izmed najvažnejših skupin kmečkih dolgov natančno preučena.

DOPISI

ORMOŽ. Predzadnje nedeljo je bil v Skorčičevi dvorani redni občni zbor pododbora Zveze kmečkih fantov in deklet za ptujski okraj. Bil je polnoštevilno obiskan. Iz poročila funkcionarjev postopoma, da je bilo organizacijsko delo pododbora zelo živahno. Izmed večjih skupin prireditelj omenjamo dve zborovanji, kmečki praznik v Ptuj, tri izlete, prosvetno-organizatorični tečaj za fante in prosvetno-gospodinjski in organizatorični tečaj za dekleta. Pri volitvah je bil z majhnimi izpremembami, soglasno izvoljen stari odbor: predsednik Joško Tomazič, prvi podpredsednik Franc Holc, drugi podpredsednik Jožko Zelenik, tajnik Mirko Plepelc, njegov namestnik Jurij Čestnik, blagajnik Ivo Šavara, namestnik Alojz Ekart, načelnica ženskega odseka Lojzika Štamparjeva, namestnica Marta Plepelčeva, nadzornika Janže Toplak in Ivo Škorjanec; odborniki ožjega odbora: Franc Puklavc, Anton Otrepec, Alojz Neubauer, Anton Simonč, Martin Ogrizek, Rudolf Sekelšek in Jože Klep. Širši odbor sestavljajo poleg imenovanih še načelnice društvenih ženskih odsekov in predsedniki in tajniki društev. Ze imena izvoljenih, ki jih poznamo kot vnete in marljive društvene delavce, nam jamčijo, da je vodstvo pododbora v pravih rokah. Običajni vsakoletni kmečki praznik priredi pododbor v začetku avgusta v okolici Ormoža.

SV. BOLFENK PRI SREDIŠČU. Vsi od blizu in daleč v nedeljo 7. junija v Lačo vas, kjer priredi naše Društvo kmečkih fantov in deklet veliko tekmo koscev, srečolov in drug obilen spored. Zbirališče koscev, grabljic, lahačev, dirkačev in vozov pri žu-

panu Tomaziču na Vitanu, odkoder bo ob pol 15. sprevid z godbo na pihala na veseljenj prostora. Vabljeni!

Opozorilo naročnikom

Današnji in prejšnji številki smo priložili poiznice. Vsi, ki jih dobe, so naprošeni, da poravnajo malenkostno naročnino še pred nastopom poletja, ker ima uprava z listom velike stroške, ki jih mora tudi pravočasno poravnati.

Pripominimo, da stanejo položnice denar, zato homo prisiljeni onim naročnikom, ki tudi na te položnice ne bodo v najkrajšem času poslali naročnine, pri naslednjih položnicah zaračunati stroške za položnico in opomin. Zato plačajte naročnino brez odlašanja!

Uprava »Domovine«

BINKOŠTNI POZDRAVI

Knjaževac. Slovenskim fantom in dekletom želijo vesele binkošne praznike slovenski fante, službojuči pri 14. pehotnem polku kralja Petra II. v Knjaževcu: kaplar Plavčak Jernej (Rogatec), Hrvol Jože (Sromlje pri Brežicah), Zagar Ludvik in Arnger Jože (Artiče), Godler Rudolf (Pišce), Marotti Rudolf (Maribor), Toman Leopold (Konjice), Filipčič Franc (Pišce), Pliberšek Henrik (Fram), Godler Franc (Pišce), Kukec Jože (Drušče), Kozel Ignac (Sv. Barbara v Halozah), Fomše Milan (Ponikva), Kostevc Ivan (Šmarje pri Jelšah), Kuntarič Franc (Cerklje), Jemec Bernard (Moravče), Levak Franc (Artiče), Boranič Franc (Mihalovci), Rožac Anton (Artiče), Kostanjšek Anton (Sv. Peter pod Sv. gorami) in Pečnik Jože (Sromlje).

Niš. Vesele binkošti želijo slovenski vojak pri moravski bolničarski četni: kaplar Zakšek Franc (Blanca pri Rajhenburgu), redovi: Franc Hrovat (Zgor. Grušovlje pri Sv. Petru v Savinjski dolini), Igrišnik Franc (Sv. Magdalena pri Sv. Pavlu pri Preboldu), Kveder Zarko (Zalec), Jančič Martin in Bohorč Albert (Sv. Jurij ob južni železnici), Pilih Franc (Levec pri Celju), Peter Rudolf, Kos Ivan (Podsreda), Gams Pavel (Slovenjgradec).

Perina je samo rahlo vzdrhtela.

»Tako malo vam morem biti,« je tiho rekla, »in vendar bi vam bila rada dosti več.«

»Povedal mi bom, kaj si mi bila. Sicer pa bo to takoj sam spoznal. Razumen fant je moj sin ...«

Potem se je zatopil v svoje misli...

Pogosto sta se pogovarjala o Edvardu Danes pa, ko je govoril z njo tako iz srca, tako odkrito, se je odločila, da se ne bo več obotavljala in da bo še nekaj rekla.

Srce ji je divje razbijalo, ko je dejala:

»Gospod Vulfran, ali vas smem nekaj vprašati? Zvedela bi rada nekaj, česar ne morem prav razumeti.«

»Le govori!« jo je izpodbudil slepi tovarnar.

»Nikakor ne morem razumeti tega, kako ste se mogli spreti s svojim sinom in ga zavreči, ko ga tako ljubite.«

»Vem, da ne moreš tega razumeti. Saj si še v letih, ko človek ne more razumeti, da mora biti zavest dolžnosti prav tako močna kakor zavest ljubezni. Ko je moj sin zagrešil dejanje, ki ga kot oče nisem smel odobravati, sem mu moral dokazati, da sem močnejši od njega in da je moja volja trdnjša od njegove. Zato sem ga poslal v Indijo, kjer naj bi bil ostal nekaj časa in kjer sem mu dal mesto, ki je zahtevalo vsega človeka in obilo moči. Saj je bil tam zastopnik svojega doma. Mesto je bilo odgovorno in n njem bi bil najbrž spoznal svoje napake in se poboljšal, če ga ne bi bila zmotila tista nesramna ženska in ga zapeljala do nepremišljene ženitve.«

»Toda oče Fildes pravi venčar, da ženska,

Domače novosti

* **80-letnica uglednega moža.** Te dni je praznoval g. Anton Zorko, posestnik na Vranskem, svojo osemdesetletnico. G. Zorko, ki je oče pisarniškega ravnatelja celjskega okrožnega sodišča g. Antona Zorka, je deloval dolga leta v vranskem okraju kot sodni cenilec in je po vsej Savinjski dolini, zlasti seveda v vranskem okraju, znan in splošno priljubljen. Značajnemu narodnemu možu in iskrenemu somišljeniku pristrčno čestitamo in mu želimo, da bi ga spremljala zdravje in zadovoljstvo tja do skrajnih mej človeškega življenja!

* **Zamenjava starih bankovcev po 1000 in 10 Din.** Ponovno opozarjamo, da zamenjujejo glavna državna blagajna v Beogradu in vse davčne uprave bankovce Narodne banke kraljevine SHS po 1000 Din s sliko sv. Jurija (izdaje 30. novembra l. 1920.) in po 10 Din (rdeče barve izdaje 26. maja l. 1926 in l. decembra l. 1929).

* **Sedaj bo po sedmih letih stiske nastopilo sedem let blagostanja.** Te dni se je vršila letna skupščina beogradske borze. Po zaključku skupščine se je v smislu borznih pravil postavil novi upravni odbor. Za predsednika upravnega odbora je bil soglasno izvoljen predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, za podpredsednika pa Mihaljo Djurič. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović se je zahvalil za zaupanje, ki mu je bilo izraženo s to izvolitvijo, zaradi svojega položaja v državni upravi pa je prosil, da bi ga pri izpolnjevanju njegovih dolžnosti zastopal podpredsednik Djurič. Govoreč o gospodarskih razmerah v državi je predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović izrazil nado, da bo letos, ko se povsod obeta obilna žetev, v narodnem gospodarstvu po sedmih letih gospodarske stiske nastopila doba sedmih dobrih in rodovitnih let. Govoreč o delu vlade je ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović dejal, da je vlada po sili okoliščin morala svoje prvo leto posvetiti po večini delu, ki se je nanašalo na politično vprašanje, drugo leto pa bo posvetila gospodarskemu dvigu našega naroda in vseh panog njegovega gospodarskega udejstvovanja. Člani uprave so z zadovoljstvom

ki jo je vzel, ni bila tako saba. Nasorgino, še zelo jo hvali!»

»Če bi bila tako dobra, kakor piše ta pater,« je hladno odvrnil tovarnar, »ne bi bila nikoli privolila v to poroko. Saj je morala vedeti, da je ne bom nikoli priznal za svojo hčer. Ta poroka je bila kršitev očetovskih pravic. Mož mojega ugleda si česa takega ne sme dovoliti. Zato nisem smel popustiti in uveljavil sem svojo voljo.«

Te besede je rekel hladno, skoraj trdo. Potem pa je nadaljeval:

»To se je zgodilo pred trinaestimi leti, toda med tem so se razmere že zelo, zelo izpremenile. Prepričan sem, da se je moj sin med tem že naveličal ženske, ki jo je bil vzel takrat v mladeniški ljubezni, saj je postal že zreli mož, ki zna tudi hladno in trezno misliti. Tudi pri meni je vse drugače, kakor je bilo. Moje zdravje se je poslabšalo in izgubil sem vid. Res mi vid lahko vrne, toda najprej moram ozdraveti in to ne bo mogoče, dokler me bo grizla bolelost zaradi izgubljenega sina. Če bo moj sin zvedel, kako je z menoj, se ne bo več pomišljal. Vrnil se bo v Maraucourt, v očetov objem.«

»In mislite, da bo zapustil ženo in hčer?«

»Saj nima ne žene ne hčere.«

»Oče Fildes piše, da se je vaš sin cerkve no poročil...«

»Ta zakon je v Franciji neveljaven, ker ni bil sklenjen in potrjen pred državnim oblastvom.«

»Toda v Indiji je veljaven.«

»Prosij bom papeža, naj ga loči. Čeprav bi me stalo ne vem koliko.«

»Toda njegova hči?«

sprejeli njegov govor in mu priredili navdušene počastitve.

* **Novi motorni vlaki.** Komisija prometnega ministristva je pregledala progi Beograd-Sarajevo in Sarajevo-Dubrovnik, ker bodo uvedeni motorni vlaki s hitrostjo 60 km na uro.

* **Važno za obiskovalce ljubljanskega velesejma.** Ako se pri postajni blagajni nabavite za 2 Din rumeno železniško izkaznico in celo vozno karto daste na velesejmu potrditi, se s to karto lahko zastoj vrnete domov. Ta vozna olajšava bo v veljavi: za potovanje v Ljubljano od 25. t. m. do 8. junija, za povratek pa od 30. t. m. do vstevši 16. junija. Po Ljubljani se boste lahko vozili s tramvajem, na katerem boste na podlagi velesejmske legitimacije imeli znižano voznino.

* **Poletje bo baže letos vroče.** Učeni ptičjeslovci prerokujejo za letošnje leto vroče poletje. Svojo napoved opirajo na dejstvo, da so škorci, ki gradijo svoja gnezda zelo visoko, tokrat gradili precej nizko. To naj bi bilo po mnenju izvedencev nedvomno znamenje vročega poletja.

* **Velik naval na ljubljansko bolnišnico.** V ljubljansko splošno bolnišnico je bilo letos sprejetih doslej nad 11.000 bolnikov, precej več kakor lani v istem času. Bolnišnica je prenapolnjena zlasti zaradi tega, ker prihajajo bolniki odovsod, celo iz Prekmurja. Večkrat se je že opozarjalo, naj se bolniki poslužujejo tudi bližnjih bolnišnic v raznih krajih izven Ljubljane. Taka opozorila pa ostanejo navadno brezuspešna.

* **Zatiranje gozdnih škodljivcev z letali.** V gozdovih pri Dobovi so se pojavili gozdni škodljivci, ki groze uničiti vse drevje. Zaradi tega so napravili te dni po nalogu ministristva za gozdove in rudnike zanimive poizkuse, kako bi s pomočjo letal zatrl škodljivce. V navzočnosti posebne komisije se je dvignilo več letal v zrak, ki so med poletom nad gozdovi posestnika Macelskega sipala na gozdove strupen prah. Nad gozdom je nastala cela megla, ki je počasi zajela ves gozd. Poznejši ogled komisije je pokazal, da je ta način zatiranja gozdnih škodljivcev zelo uspešen. Zato bodo prihodnje dni izvršili to delo nad vsemi prizadetimi gozdovi v vsej okolici. Pred štirim leti v Bosni izvršeni poizkusi so rodili zelo dobre uspehe

* **Pavelić se prijavi francoskemu sodišču.** Havas poroča iz Pariza, da je Paveličev bratitelj odvetnik Desbons, ki je bil spet sprejet v odvetniško zbornico, izpovedal tole o bodoči nameni dr. Pavelića: »Dr. Pavelić, ki je bil približno pred šestimi tedni izpuščen iz turških zaporov, protestira proti obsodbi francoske porote, ki ga je obsodila na smrt v odsotnosti. Takoj, ko mi je bila yrnjena moja odvetniška čast, sem odpotoval v Turin, kjer sem imel priložnost razgovarjati se z dr. Paveličem, preden je bil izpuščen na svobodo. On mi je potrdil svoj namen, da se bo javil poroti v Aix en Provenceu, kjer se bo branil in samega sebe opravičil. Naprosil je mene (Desbonsa), da ga pred poroto branim.«

* **Mnogo novega imajo pokazati na Ljubljanskem velesejmu** od 30. maja do 8. junija. Strojna in kovinska industrija, fina mehanika, radijska in električna tehnika, industrija avtomobilov in biciklov in tekstilna, živilska in kemična, papirna in steklarska industrija in obrt vam bodo predložili napredek našega dela in tvorno silo našega duha. Industrija, obrt, trgovina bodo teknovali, da vaše potrebe in želje kar najbolje zadovolje.

* **V Mariboru je še za milijon starih tisočakov.** Ker je še veliko ljudi, ki so pozabili zamenjati stare tisočake pri Narodni banki, jih je začela sprejemati davkarija kot plačilo za zaostale davke. Uspeh je bil presenetljiv. Prvi dan so prinesli ljudje 55 tisočakov, drugi dan pa že 114. Tudi nekateri trgovci opozarjajo v izlozkih, da sprejemajo pri nakupu stare tisočake. Računajo, da je v Mariboru še za kak milijon dnansev takih tisočakov.

* **Smrtina nesreča spoštovanega moža.** Pred dnevi se je pri sekaniu drevja v gozdu pod Potoško planino ponorečil 74letni upokojeni železničar Matevž Praprotnik, po domače Cimpek s Koroške Bele. Njegov sodelavec je pohitel v dolino po pokojnikove svoje, da so prenesli truplo v njegovo rojstno hišo na Potokih. Pokojni je bil med občani splošno priljubljen. Zapustil je žalujočo vdovo in več odraslih sinov in hčera, ki se pridno udeležujejo pri Sokolu in pri drugih nacionalnih društvih. Bodi mu ohranjen lep spomin, hudo prizadetim svojcem pa naše iskreno sožalje!

* **Smrtina nesreča pri sekaniu smreke.** Te dni se je pripetila v Cirkovcih pri Velenju

huda nesreča. Posestnik Anton Straus je v svojem gozdu podiral smreko. Z vso močjo je obdeloval deblo s cepinom. Naenkrat pa mu je cepin spodrsnil ob smreki in se je zapil nesrečniku naravnost v trup. Ker je bil pri delu sam, ni nihče opazil nesreče. Šele zvečer, ko ga ni bilo domov, so ga začeli domači iskati. Našli so ga na kraju nesreče v nezavesti. Takoj so ga prepeljali v slovenjsko graško bolnico, kjer pa je kmalu radi izkrvavitve in zastrupljenja umrl. Nesrečni posestnik je štel komaj 30 let. Zapušča ženo in malega otroka.

* **Strela je ubila kobilo.** Zadnje dni je bilo okrog Kuma hudo neurje. Pri Izlakah je potok poplavlil precej obširno zemljišče in raztrgal cesto. Nadalje so nevihte divjale okrog Cateža in Zaplaza. Sredi najhujšega neurja se je posestnik France Borštnar peljal iz Gabrovke v Catež. Med silnim treskanjem se je v diru pripeljal do Lisjakove gostilne. Kobilu in voz je spravil pod šupo, sam pa je planil ves premočen v gostilno. Komaj je prestopil prag, se je močno zabliskalo in tik za njim je tresčala strela. Razklala je del šupe in ubila kobilo. Borštnarju se ni zgodilo nič. Strela tudi šupe ni zažgala.

* **Smrt zaradi zastrupljenja.** 45letni kočar Ignac Petek v Dornovi si je pred dnevni znohti napravil majhno rano nad desnim očesom. Rana pa je postala zanj usodna. Napočilo je zatrupljenje krvi in moral je v bolnišnico, kjer mu niso mogli več pomagati. Zapušča ženo in osem otrok.

* **Požar v Rakitni.** Nedavno je začela v Novakih goreti hiša posestnika Zota Jožefa, po domače Martinčeta. Ogenj je prešel tudi na hišo soseda Ulaga Janza. Kako je ogenj nastal, ne ve nihče. Zgoreli sta obe hiši. Izpod streh niso ničesar rešili. Gasilci iz Rakitne so bili hitro na kraju požara. Njim in požrtvovalnim ljudem se je zahvaliti, da ni ogenj uničil še sosednih poslopij, ki so vsa s slamo krita. Imenovana posestnika sta bila zavarovana za manjša zneska in sta potrebna pomoči.

* **Strašno neurje v Medmurju.** Pred zadnji tok popoldne je imelo Medmurje strašno nevihto s strela in točo. Toča je zbila sadovnjake in njive. Posebno hudo so prizadete občine Sv. Martin na Muri, Podturen, Sv. Jurij na Bregu in Mursko Središče. Veter je porušil mnogo streh in izruval številna dre-

»Postava ne določa, da bi bili otroci iz neveljavnih zakonov zakonski.«

»Ali je mar postava vse?« se je začudila Perina.

»Kaj hočeš s tem reči?«

»Kaj hočem reči? To, da mrtva črka postave ni vse. Poglejte mene! Očeta nisem ljubila zato, ker mi to postava ukazuje, ampak zaradi tega, ker je moj oče, ker je bil zmerom dober z menoj in ker sem bila vesela, če mi je rekel dobro besedo. Zmerom se mi je zdelo, da ne bi bila mogla biti nikjer srečnejša kakor pri njem. In on, on me je ljubil, ker me je vzgojil, ker je skrbel zame, kakor le more dober oče skrbeti za svojega otroka, ker je vedel, da ga ljubim z srcem. In kako smešna je postava v primeri z resničnim življenjem. Nikoli nisem mislila, ali je postal moj oče po postavi ali ne.«

»Kam meriš s temi besedami?« je dejal tovarnar.

»Kam merim? Oprostite mi, če vam pripovedujem reči, ki se vam zde morda nespametne. Povedala sem vam samo to, kar čutim, kar mislim.«

»Zato te ljudi poslušam. Čeprav se mi zde tvoje besede nekoliko nespametne, ti jih vendar ne zamerim, ker pričajo, da si dobra hči.«

»Naj pa povem, če me boste prav razumeli. Na vašega sina merim. Kakor želite vi, da bi se vrnil k vam. Kakor ga ljubite vi in kakor želite, da bi se vrnil k vam, prav tako želim morda imeti on svojo hčer pri sebi in jo ljubiti.«

»Izbera med očetom in hčerjo mu menda ne bo preveč težavna. Takoj ko bo poroka proglašena za neveljavno, otrok pray za prav ne bo več njegov. Indska dekleta zelo naglo rasejo. Tako se bo ta njegova hči najbrž prav kmalu omožila in potem ne bo več ovira za zблиžanje med očetom in sinom. Jaz sam ji bom dal lepo doto, da si laže dobi moža, ki ji bo všeč. Sicer se pa naše življenje ne suče samo okoli ljubezni, ker je še dosti reči, ki so tehtnejše od nje. In še nekaj drugega je. Ko je moj sin Edmund odpotoval v Indijo, moje podjetje še ni bilo to, kar je danes. Če bo videl moje tovarne in se zavedel, da bo eden najbogatejših ljudi v Franciji, ne bo več pomisljal. Pustil bo svojo grdo mulatko in prišel k meni.«

»Morda pa ta mulatka ni tako grda, kakor si vi mislite?«

»Indka!«

»V knjigah, ki sem vam jih brala, piše, da so Indke navadno lepše kakor Evropke.«

»Samo pretiravanje.«

»Ali pa ne! Razen tega piše tam, da so zelo razumne in delavne ...«

»Kakor vidim, imaš zelo dober spomin.«

»Zapomnila sem si pač to, kar sem brala,« je mirno odgovorila Perina. »Vsekako pišejo knjige o Indkah docela drugače kakor mi slite vi.«

»Kaj naj me to zanima, če ne bom nikoli nobene videl, najmanj pa te svoje namišljene vnukinje ...«

»Če bi jo videli, morda ne bi tako govorili o njej ...«

»Nikoli! Saj me kar jeza pograbi, če pomislim na njo in na njeno mater ...«

»Pa bi se vendar morda ta zezal pogleda, če bi jo spoznali ...«

Tedaj je slepi tovarnar stisnil pesti, da se je Perina kar prestrašila. Vendar pa se je hitro pomiril in rekel:

»Oče Fildes je dobrodušen človek, ki gleda na svet drugače kakor navadni ljudje. Zato vidi v tej ženski samo človeško bitie, ki ga je usoda navezala na mojega sina. Toda, kaj govorim ... Saj je ni niti videl na lastne oči. Samo to mi sporoča, kar so mu drugi povedali.«

»Da, To, kar vam je sporočil, je zvedel od ljudi, ki so poznali vašega sina in njegovo ženo. Ali mislite, da so se mogli vsi ti ljudje motiti? Če bi bil kaj dvomil v njihovo sodbo, bi bil to nedvomno omenil. In če bi prišlo to dekle — hči vašega sina — k vam ... ali ne bi znalo morda še bolj skrbeti za vas kakor jaz?«

»Ne govori sama proti sebi!«

»Saj ne govorim. Samo to sem rekla, kar je zelo verjetno. In kar bi bilo morda tudi bolj pravično.«

»Pravično?«

»Da, Tako se mi vsaj zdi. Prav zaradi tega, ker bi se moralo to dekle tako boriti za svoje priznanje, bi bilo iz vsega srca hvaležno, če bi dobilo naklonjeno srce.«

Sklenila je roke in ga pogledala, kakor bi bila prepričana, da vidi on izraz njenega obraza. In potem se ji je utrgalo iz srca:

»O, gospod, ali ne bi marali, da bi vas vaša vnukinja ljubila?« (Dalje)

vesa. Strela je tresčila v hišo Ivana Goloba v Senekovcu in ubila 24letno hči Rozalijo in precej poškodovala gospodinjo Heleno. Naravnost čudno je, da v hiši ni nastal požar. Nevihta je trajala dobrj dve uri in zdaj nudi medmursko polje žalostno sliko.

*** Vsaka gospodinja poseduje malo premoženje!** Izračunajte enkrat, koliko Vas je stalo vse perilo, rjuhe, prti, srajce, blazine, zavesse in tako dalje. Videli boste, da se bo nabrala precejšnja vsotica denarja. Zaradi tega mora biti gospodinja prav previdna pri pranju perila. Ne deska za mencejanje in ščetka, milo naj pere! Dobro milo — Schichtovo terpentinsvo milo — najprej odmoči nesnago in jo potem temeljito in prizanesljivo odpravi iz perila. Perilo, prano s Schichtovim terpentinsvim milom, ostane dolgo kakor novo in bo vedno bleščee belo.

*** Toča v celjski kotlini.** Nedavno je prihrumela nad celjsko kotlino huda nevihta. Ko je naliiv malo ponehal, se je vsula kakor lešnik debela toča in pobelila vso zemljo. Toča je napravila veliko škodo na polju, vrtovih, sadnem drevju in vinogradih v Celju in sosednih občinah.

*** Naplavljeno žensko truplo.** Te dni je naplavila Drava pod Koroško cesto v Mariboru žensko truplo, ki je že dalje časa ležalo v vodi. Utopljenka je bila skoraj gola. Trupla se je držalo le nekaj raztrganih cunj; na sebi je imela tudi rjave nogavice in rjave solne. Sodijo, da je stara okrog 30 let in da je iz boljše hiše. Utopljenka je imela na glavi večjo rano. Ne ve se, ali gre za samomor ali zločin.

*** Objeta sta šla v smrt.** Nedavno sta skočila v Dravo 28letni posestnikov sin Fran Kikel iz Ribnice na Pohorju in pri njegovih staršjih uslužbena 19letna služkinja Neža Kostevškova. Oba sta objeta skočila v vodo in takoj izginila v narasli Dravi. Na obrežju so našli pismo, v katerem pravita, da gresta v smrt zaradi nesrečne ljubezni, ker so jima starši branili, da bi se poročila.

*** Pod vlakom.** Do hude nesreče je prišlo na postaji na Lescah. Te dni je tam po prihodu vlaka pomagal skladataj pošto postajni delavec Franc Musar, pristojen v Radovljico. Ko je vlak že vozil s postaje je nesreča hotela, da je Musarja zgrabila ena izmed vagonških stopnic in ga podrla na tla. Streča v nesreči je bila, da je Musar ohranil popolno prisotnost duha in se bliskovito potegnul nazaj izpod vlaka. Na ta način je povzročil, da so mu kolesa zmečkala le prste na obeh nogah. Odpeljal so ga v bolnišnico v Ljubljani.

*** Strašna toča nad Metliko.** Predzadnje nedeljo je prihrumela nad Metliko nevihta, usula se je toča, vendar med dežjem. Zato ni napravila posebne škode. Toda strašna je bila dva dni pozneje. V trenutku je bilo kar za nekaj prstov na debelo vse pokrito z ledom. Padala je toča, debelejša od lešnikov, in vmes kosi, večji od oreha. Deset minut je ropotala, kakor bi bilo rgalalo na tisoče strojnič. Oblak je preletel mesto in se pomaknil proti vzhodu k Trem faram. Se več minut se je čulo oddaljeno hrumenje, ko je nad mestom žarel solnce. Škoda je ogromna.

*** Očeta štirih otrok je povozilo.** Nedavno zvečer se je pred postajo Stično pripetila strašna nesreča. V tistem času se je peljal s kolesom 30letni trgovski zastopnik tvrdke Oset v Ljubljani Alfred Macele proti Stični. Z njim je bil tudi neki gostilničar s Krke. Zatopljena v pogovor sta šele v zadnjem trenutku slišala prihajajoči vlak. Gostilničar je hitro skočil s kolesa in tudi Macele je stopil z nje ga, a bil je že preblizu vlaka. Zgrabilo ga je stopnišče enega izmed vagonov in ga potegnulo za seboj. Macele je padel pod vlak in so šli trije vagoni čezenj. Bil je takoj mrtev. Pokojni Macele, katerega truplo so prepeljali v mrtvašnico v Stični, je štel šele 30 let; bil je oženjen in oče štirih nepreskrbljenih otrok. Bil je po rodu iz Čermošnic, stanoval je pa v Ljubljani. Pokojnik se je marljivo udeležoval v raznih društvih, zlasti v Novem mestu, kjer je živel dalje časa. Bil je član novomeškega Sokola. Blag mu spomin!

*** Pri strašnem neurju v Medmuru je strela ubila več žrtev.** Govorijo, da je bilo ubitih kar osem oseb. Posebno hudo je v zadnjih dneh neurje upustošilo tudi takovski srez, kjer je toča uničila rast okrog Beršičev, Ljevaja, Vrncanov in Ljutovnice.

*** Domačija je zgorela.** Pred dnevi je nastal ogenj pri posestnici vdovi Serbelovi Luciji na Bregu nad Poljčanami. Vzrok ognja je bil lesen dimnik, ki se je vžgal in zanetil slamnato streho. Gasilci so bili takoj na mestu in so požrtvovalno rešili, kar se je rešiti dalo. Obenem s hišo sta zgoreli tudi šupa in klet.

*** Huda nesreča pri gradnji gorenjske ceste.** Pri gradnji nove ceste čez medenski klanec se je pripetila te dni velika nesreča. To cesto gradi tvrdka Dedek, ki je zgradila v bližini Medna lesen most nad cesto, po katerem teče tir za vagončke, da morejo delavci laže dovažati gradivo na niže ležečo cesto. Ta leseni most pa je bil omenjenega dne preobremenjen. Na njem je bilo kar šest vagončkov, nalozenih s težkim kamenjem. Ko je hotel delavec Janez Špenko prevrniti zadnji vagonček na cesto, se je nenkrat porušil most. Vsa težka vsebina je zasula pod seboj tri delavce. Drugi delavci, ki so to videli, so naglo začeli odkopavati zasute tovariše. Iz Ljubljane so telefonično pozvali reševalni avto, ki je nato odkopane delavce odpeljal v ljubljansko bolnišnico. Najhuje je poškodovan 25letni delavec Lovrenc Slemc iz Dvorja pri Cerkljah. Hudo ponesrečen je je tudi 34letni delavec Špenko Janez. Nekoliko laže je bil ranjen 32letni samski delavec Jernej Škerl iz Kleč.

*** Razdejanje strele.** Huda nevihta je bila nedavno nad Kamnico in Rošpohom. Med njo je udarila strela v hišo posestnice Ivane Kraljeve v Rošpohu in povzročila pravo razdejanje. Ko se je zablistalo, je bila Kraljeva s sinom Antonom v sobi. Strela je udarila v streho in vrgla skoro vso opeko na tla. Skozi streho je šnila v strop in izvrtala v njem ogromno luknjo. Posestnico in njenega sina pa je onezavestila. Ljudje so naglo prihiteli na pomoč v strahu, ker so mislili, da hiša že gori. Vendar strela ni mičesar vžgala. Oba nezaveščena so z umetnim dihanjem spravili spet k življenju. Posledice so bile pri materi in sinu zelo občutne. Mati je na levi strani čisto ohromela.

*** Poskus samomora v jetniški celici.** 50letni železničar Ivan Galjot, ki je bil aretiran v zvezi s tatvinami v mariborskih železniških delavnicah, si je v jetniški celici prerezal žile s črepinjo razbite steklenice. V zadnjem trenutku so mu rešili življenje.

*** Samomor Slovenca v Zagrebu.** V poslopiju glavne carinarnice v Zagrebu se je zastrupil 19letni Jakob Gustl. Popil je večjo količino sode. V obup ga je pognala beda.

*** Lažni detektiv.** Pred praznikom se je v Novem mestu pojavil mlad možki, ki se je z veliko spretnostjo sukaj med ženskami na živilskem trgu. Tujec je kmalu obstal pri Zupančičevi Ceciliji iz Vel. Brusnic, pri kateri je izsledil tihotapsko blago saharin. Stopil je k ženi in jo tiho vprašal, ali ima na prodaj saharin. Ko je pritrdila, se je izdal za kupca, ki potrebuje večjo količino tega blaga. Ženica, ki je sleparju verjela, mu je izročila 20 škatlic saharina, katere je znaneec spravil v žep. Prodajalka, ki je bila v prvem trenutku vesela, da je tako hitro prodala tihotapsko blago, se je pa kmalu začela tresti, zakaj tujec se je ženji zdajel predstavitel za tajnega policijskega agenta. Oči prestrašene prodajalke so gledale samo do zdevni policijski znak. Naposled je tujec dejal, da je blago zapleneno. V tem pogledu je ženi napravil daljšo pridigo, naposled pa ji je stavil kar ponudbo: »Plačajte mi, če hočete, 100 Din in o zadevi bom molčal. V nasprotnem primeru pa vas čaka zelo huda kazens. Zavedač oč se svoje krivde je ženica prosila »detektiva«, naj ji ta greh zaenkrat odpusti. Ponudila mu je tudi ves svoj denar, kar ga je imela pri sebi, to je okrog 30 Din, kar je tujec lepo spravil in odšel. Policija, ki je bila na dozdevnega defektiva obozorjena, je tega tudi kmalu izsledila v

osebi 30-letnega tesarja Sladiča Franca iz Hrasta, občina Vinica in ga izročila sodišču.

*** Siromaku je zastrupil kravo.** Marca nekoč je nastal ogenj v viničarji Kurnika Friderika v Zičah pri Sv. Ani. Zgorelo je vse poslopje s hlevom, v katerem sta bili krava in svinja. To je bilo edino imetje viničarja Petra Goloba, ki je v viničarji stanoval. Ponejši dogodki so pokazali, da se je nad siromakom maščeval neznan požigalec. Aprila je dal kastnik viničarjo nanovo pozidati, viničar Golob pa si je z zadnjimi dinarji kupil kravo. Vendar zločinski požigalec ubogemu viničarju ni dal miru. V aprilu je Golob prejel dve grozilni pismi od požigalca viničarije, v katerem mu obljublja še hujsje maščevanje vse dotlej, dokler ga bo mogel doseči. Te dni je Golob s svojo ženo šel na delo. Dopoldne pa se je k hišici splazil požigalec, stopil v hlev in natresel v korito med krmo za kravo strupa. Krava je s krmo vred pojedla trup. Takoj je začela bljuvati. Ko se je viničarka vrnila domov, je šla v hlev krmit kravo. Vsa prestrašena je opazila, da leži krava že napol mrtva na tleh. Poklicala je živinozdravnika, ki je pa mogel ugotoviti le zastrupljenje, zaradi katerega je krava tudi poginila.

*** Trije posestniki žrtve požigalca.** Nedavno zjutraj je nastal nevaren požar v Bruhanj vasi, občina Dobropolje. Goreti je začela kašča posestnika Alojzija Babiča. Nato je ogenj preskočil na poslopje Franca Klinca, ki mu je zgorelo vse raznje kozolca. Zraven pa je postal žrtev plamenov še hlev Antona Drobniča. Vsa škoda je približno na polovico poravnana z zavarovalnino. Vse kaže, da je bil ogenj podtaknjen. Požar bi bil lahko postal usoden za vso vas, če ne bi bili tako hitro nastopili gasilci iz Zagorice, Dobropolja, Zdenške vasi in Kompolja.

*** Drzen vlom sredi Kranja.** V nedavni noči so neznanzi oplenili Cerneličevo trgovino sredi Kranja. Odnegli so okoli 20 bal tkaninskega blaga v vrednosti okrog 25.000 Din. Poleg tega so pa pobrali iz blagajne še 1500 dinarjev v gotovini. Vlom je odkril stražnik Mihečič, ki je opazil enega izmed vlomilcev, ko se je hotel s plenom odpeljati na kolesu. Stražnik ga je pozval, naj počaka, a ker se vlomilec ni odzval, je streljal za njim. Vlomilec se pa za to ni zmenil, temveč je pustil kolo in šest bal blaga na licu mesta ter pobegnil. Trgovcu so vrnilij najdenih šest bal, a manjka jih še vedno 12. En zavitek so našli tudi na poti proti pokopališču, iz česar sklepajo, da so jo vlomilci ubrali v tej smeri. O vladu so bili obveščeni domači orožniki, ki so šli takoj na delo. Sled za zločinci je držala na Dolenjsko, kjer so orožniki že enega osumljenca aretirali.

*** Tatinska družba.** Za te dni je bila pred malim kazenskim senatom v Mariboru razpisana razprava proti 12članski tatinski družbi, ki je leta 1934, strahovala okolico Petajncev in Tišine. Tolpa je kradla vse, kar ji je prišlo pod roke. Po obtožnici je oškodovala okoli 50 posestnikov. K razpravi so prišli le štirje obtoženci. Bilj so sami mladi fantje, ki so bili obsojeni na zapor od treh do šestih mesecev.

*** Krvav zločin v Siški.** Nedaleč od Kmetovce gostilne v Siški se je v nedeljo odigral razburljiv dogodek. 35letni delavec Josip Završnik iz Skofje Loke je popoldne popival z delavcem Poldetom Žbonom iz Bače pri Gorici. Preobilna pijača je obema udarila v glavi in v pijanosti sta se začela prepirati, naposled pa je Žbon Završnika krepko brcnil. Završnika je pograbila jeza, potegnul je nož in z njim nekajkrat zamahnil proti tovarišu, ki se je takoj zgrudil. Hudo ranjenega Poldeta Žbona so prepeljali v bolnišnico.

*** Prodana ciganska nevesta.** K sodišču v Čakovcu je prišel cigan Martin Bogdan in povedal, da je pred letom oženil svojega 18letnega sina Josipa s 17letno cigansko krasotico Ružo iz neke vasi blizu Preloga. Nedavno pa je mlada snaha izgnila. Oče in sin sta jo zaman iskala. Pretekli petek je starl cigan Martin Bogdan izvedel, da je lepa snaha nekje v bližini Zlatarja. Snaho je ukradel

njen oče in jo drugič prodal za tisoč dinarjev. Čigan Martin Bogdan hoče nazaj svoj denar, ker je ciganko že on kupil lani za tisočak. Sinu Josipu pa ni do denarja, marveč hoče nazaj svojo lepo črnooko ženko.

* **Ukradeni sta bili dve kobili** nekemu posestniku in mlinarju v občini Dobrunjah. Kobili sta srednje velikosti in dobro rejeni. Ena je temno-rdeče, druga pa svetlo-rdeče barve. Prva ima belo liso na čelu in belo zadnjo levo peto. Druga ima na križu tri centimetrske svetlejšje in črno obrobljene kroge in na zadnjem levem stegnu od udarca povzročeno, neporaslo brazgotino. Domneva se, da so kobili ukradli cigani. Kdor o opisanih dveh konjih kaj ve, naj obvesti za dobro nagrado občino v Dobrunjah.

* **Požig.** V Orehovici je pred dnevi nastal ogenj pri dveh gospodarjih, sosedih. Goreti je začelo pozno ponoči pri posestnici Maznikovi Mariji in posestniku Srebrnjaku Antonu. Obema sta zgoreli gospodarski poslopji. Na kraj nesreče so prihiteli gasilci iz Orehovice, Brusnic in Vrhopolja, ki so po velikem naporu ogenj omejili in tako preprečili, da se ni razširil na ostala poslopja. Kakor se je dalo ugotoviti, je ogenj povzročila zlobna roka.

* **Za ukradeni kolo leto dni robije.** Mali kazenski senat v Mariboru je obsodil 36letnega Vincenca Horvata iz Fokovcev na leto dni robije in na izgubo častnih državljanških pravic za dobo treh let, ker je ukradel posestniku Pavlu Krčmarju v Fokovcih kolo.

* **Velik vlom.** Nedavno noč so neznanci vlomili v trgovino Viktorja Planinšca v St. Ilju pod Turjakom in odnesli tkaninskega in drugega blaga v skupni vrednosti za 14.000 dinarjev.

* **Za morilca Martina Borovnika ni sledu.** Kakor smo že javili, je roparska tolpa 16. t. m. napadla v Kutini pri Zagrebu skupino lovcev v lovski koči državnega gozdarja Petrasa. Pri tej priliki so roparji ustrelili zagrebškega trgovca Martina Borovnika, ki izvira iz ugledne rodbine Borovnikov v Borovljah na Koroškem. Borovniki so bili vedno narodno zavedni. Martin je bil, kakor vsi njegovi bratje, tudi koroški dobrovoljec. Pri tem roparskem napadu, ki ga je napravilo pet neznanih oseb, je bil hudo ranjen tudi gozdar Anton Petras. Zagrebška policija je aretirala več oseb, vendar pa jim ne more ničesar dokazati. Med petnajstim aretiranci ni niti enega, ki bi priznal soudeležbo pri omenjenem napadu. Hrvatsko društvo za goštev lova in ribolova v Zagrebu je te dni sporočilo policiji, da daje 5000 Din na razpolago onemu, ki odkrije morilca pokojnega Martina Borovnika.

* **Leto dni za nevarne poškodbe.** V Stannovskem so se lani na Štefanovo zbrali pri nekem posestniku, da se pozabavajo. Proti večeru pa je med njimi nastalo prekanje in se izpremenilo v pretep. Ob tej priliki je dobil posestniški sin Slavko Drobne s stolom tako hud udarec po glavi, da mu je počela lobanja. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu zdravniki rešili življenje. Pred malim senatom v Mariboru je bil obsodjen 23letni posestnikov sin Ivan Simončič iz Kicaria, ker je prizadejal Drobnetu nevarne poškodbe, na leto dni zapor in na trajno izgubo častnih državljanških pravic.

* **Pijani tatovi sami padli orožnikom v roke.** V noči na nedeljo so ustavili orožniki na cesti med St. Iljem in Mariborom trojico pijanih moških, ki so vozili na vozu sod vina. Vsi trije so bili povaljani od blata, ker so v pijanosti neprestano padali po tleh. Orožniki so se pijancev usmili in jih zaprli v zapor na svoji postaji. Naslednjega dne so jih zaslišali, pri tem pa se je izkazalo, da so dobili v roke čisto po naključju tri nevarne ptiče, ki so vlomili pri posestnici Jožefi Senčarjevi v Jelenčah pri St. Ilju in ji odpeljali sod s 150 litri vina. Če ne bi bili tako pijani, bi bili najbrže spravili svoj plen na varno.

* **Tatvina denarja.** V petek ponoči so obiskali neznanci stanovanje posestnika Fuchsa v Kicariju in ukradli iz šnalnice 3.100 Din gotovine. Orožniki so aretirali neko osumljeno osebo.

* **Zastavljalnico so hoteli ropati.** Te dni je prišel na mariborsko policijo mizarški pomočnik Josip Neubauer in pripovedoval, da ga nagovarja izpuščen kaznienec Rudolf Jordan, naj bi mu pomagal pri roparskem napadu, katerega je zasnoval na mariborsko zastavljalnico. Poleg njega je nagovarjal še krošnarja Bogovića in nekega Polajžarja. Neubauer je opisal tudi ves načrt, kakor mu ga je Jordan pripovedoval. Policija je Jordanja prišla.

* **Vlomil v cerkve.** Nedavno noč je bilo vlomljeno v župno cerkev v Smartnem pod Smarno goro. Vlomilec je vzel iz tabernaklja monštranco z Najsvetejšim in razmetal hostije po oltarju in po tleh. Pred nekaj dnevi pa je sličen zlikovec vlomil v cerkev v Kosezah. Odprl je pušico in pobral iz nje ves denar. Po naših cerkvah še zmerom premalo pazijo na take nepovabljenе goste.

* **Zrtev obmejnega tihotapstva.** Kakor smo že poročali je nedavno jutraj italijanska straža tik naše meje streljala za dvema tihotapcema. Andrejačev Tone z Gornjega Jezera je bil zadet v glavo in takoj mrtev. Njegov tovariš, 19letni posestnikov sin France Pezrušek iz Podcerkve, pa je dobil strel v trebuh in je te dni umrl v ljubljanski bolnišnici za hudo poškodbo.

* **Duhovnik toži svojega nadškofa.** Dolgoletni načelnik ministrstva pravde in znani nacionalni delavec duhovnik dr. Avguštin Čičić, ki živi stalno v Beogradu, je vložil tožbo proti sarajevskemu nadškofu dr. Šariću. V tožbi se navaja, da je nadškof dr. Šarić pred meseci poslal v Rim neko poročilo v latinščini, v katerem je obrekoval dr. Čičića zaradi njegovega nacionalnega delovanja. To je prvi primer, da neki duhovnik toži svojega nadškofa zaradi obrekovanja. Take reči se navadno zmerom obravnavajo pred cerkvenimi oblastvi.

* **Ne Rauscheva, temveč Rožičeva.** Nedavno so na studenškem pokopališču pri Mariboru prekopali neki grob in našli gnojne vile, ki so kazale na nenaravno smrt pokopane. Sprva se je reklo, da je bil to grob Marije Rauscheve, kar pa ni res. Zadevo je zdaj pojasnil studenški občinski urad z naslednjo službeno objavo: Na studenškem pokopališču je bil prekopan zaradi grobarjeve pomote grob Terezije Rožičeve, rojene l. 1845., žene dninarja, umrle 4. avgusta l. 1914. Rožičeva je pred smrtjo stanovala v Studenčih. Pomota pri prekopu groba je nastala zato, ker so se označbe grobov zaradi 22letnega razdobja izgubile. Da se ne bi po nepotrebnem osumljali svojci umrle Marije Rauscheve, katere grob je ostal doslej nedotaknjen, popravljamo prvotne navedbe.

* **Obsodba podivjanega ubijalca.** Pred malim senatom v Celju je bil obsodjen na štiri leta robije 22letni že kaznovani delavec Edvard Grmovšek iz Globokega pri Brežicah, ker je do smrti zaklal pred Šelerjevimi vinotočom v Piršenbregu Mihaela Petančiča. Grmovšek je ogrožal tudi druge, malo prej je med potjo do vinotoča poškodoval Antona Sušina, ki je bil tedaj hlapec v Dedji vasi. Sirovi ubijalec mora plačati tudi 405 Din pogrebne Jožefi Petančičevi, vdovi po pokojnem, ki ji je zapustil tri otročiče. Dalje mora plačati Sušinu 100 Din za bolečine. Petančičeva je bila z ostalimi zahtevki zavrnjena na pot civilne pravde.

* **Zverinski sin.** Pri okrajnem sodišču v Ptujju se je vršila nedavno razprava, ki je imela hude posledice. Andrej Drevenšek, 68 let star preužitkar pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, je tožil svojega sina Jožefa, ker mu ta ne izplačuje preužitka. Pravdo je sin izgubil in je bil obsodjen razen preužitka, ki mu ga mora dajati, še na sodne stroške. To je pa Jožefa Drevenška tako razjezilo, da je planil na očeta in ga podrnil na tla, hodil po njem in mu prizadejal hude poškodbe, posebno na glavi. Zlomil mu je tudi desnico. Reševalci so morali očeta spraviti v ptujsko bolnišnico. Proti zverinskemu sinu, ki je pozabil četrto božjo zapoved, je uvedeno kazensko postopanje.

* **Vlomilec v jezuitskem samostanu.** Enega zadnjih večerov so imeli v jezuitskem samo-

stanu v Levstikovi ulici v Mariboru razburljiv dogodek. Ko je bilo že vse pri počitku, je nekdo skozi okno skočil v kapelo. Pri tem pa je povzročil ropot, ki je prebudil v samostanu ljudi. Prišli so gledat in so vjomičila pregnali. Ker skozi okno ni mogel pobegniti je ušel po stopnicah v gornje nadstropje in se slednjič zatekel na podstrešje. Poklicani stražniki so kmalu imeli vlomilca uklenjenega. Je to 24letni ključavničar Avgust Šturm, ki je prišel v Maribor iz Pože.

* **V jezi ga je zašlal.** Na praznik zvečer se je vračal posestnikov sin Matija Godvaj iz Dobravcev pri Ormožu, kjer je bil na nekem shodu, s kolesom domov v Mihovce pri Veliki Nedelji. Na ozki brvi preko Lešnice je našel na zakonca Ivana in Terezijo Kržičeva in na 24letnega cestarjevega sina Antona Gomboca iz Dolnjih Savcev. Na ozki brvi je bilo pre malo prostora in tako se je zgodilo, da je Godvaj padel z brvi v jarek. Ves divji se je pobral in planil z odprtim nožem proti Gombocu in ga sunil v prsi. Prerezal mu je pljuča in ranil srce, da je Gomboc čez nekaj minut umrl. Ubijalca so orožniki aretirali.

* **Župnik in trgovec tožita 110 kmetov.** V Krapini je te dni vrvelo na sodišču. Župnik Franjo Benko in trgovec Štefan Došen iz Ra. doboja sta tožila 110 kmetov zaradi obrekovanja. Kmetje so namreč bili poslani škofjskemu ordinarijatu v Zagrebu pismo, v katerem protestirajo, da bi župnik prodal trgovcu Došenu del župniškega zemljišča. Pa so se v pismu nekoliko zaleteli in grdo žalili župnika in trgovca.

* **Hranilno knjižico je popravil.** Mali kazenski senat v Mariboru je obsodil 41letnega posestnika Antona Filipiča iz Logarovcev na en mesec in 20 dni strogega zapor pogojno za dobo dveh let, ker je ponaredil hranilno knjižico Mestne hranilnice v Ljutomeru.

* **Fantovski pretep.** Mali senat v Mariboru je obravnaval fantovski pretep, ki se je zgodil 26. decembra l. 1934. V Stopnem pri Makolah. Obtoženih je bilo osem fantov, ki so popivali v neki viničariji. Leopold Cajnko je ob tej priliki dobil z nožem precejšnje poškodbe. K razpravi niso prišli vsi obtoženi in je bil obsojen le glavni krivec Cajnko poškodbe 29letni delavec Simon Mesarič na leto dni robije. Proti ostalim obtožencem bo razprava pozneje.

* **S kladivom ga je ubil.** Pred leti je kupil v Češnjicah Škrjančevo domačijo 40letni Dragan Franc. oče treh otrok. Pri prodaji svojega posestva si je izgovoril Škrjanec dosmrtni kot in užitek. Isto je poskrbel tudi za svojo 38letno hčer Marijo in sicer od njenega 50. leta dalje. Novi lastnik pri sklepanju pogodbe ni mislil, da mu bo čez nekaj let težavno držati ta dogovor. Hude gospodarske razmere so Draganu onemogočile, da bi dajal Škrjancu užitek po pogodbi. Spričo tega so bili v Draganovi hiši prepripi na dnevnem redu. Da bi prišel do celotnega užitka je Škrjanec mladega gospodarja tožil zaradi preslabе oskrbe. Ljudje, ki so poznali značaj gospodarja Dragana, so že v naprej prerokovali slab izid teh preprirov, zakaj Dragan je zelo nagle jeze. Nekdč, ko je kupil par štabeljivih konj, je obema predrl z nožem oči. Že samo to gnusno dejanje je Dragana spravilo pri ljudeh na slab glas. V eni pretekli noči pa se je Dragan spravil na starega Škrjanca in mu s kladivom razbil glavo in mu zdrobil koš. Po groznem dejanju je ubijalec zanesel truplo v studenec in ga postavil v vodo na glavo. Zločin pa je bil odkrit. Sledila je aretacija Dragana in še nekega njegovega prijatelja, ki je osumljen, da je moral nositi Škrjančevo truplo v studenec.

OBE BOLJŠI POLOVICI

A: »Ti, ali veš, da jaz prav za prav nisem nič?«

B: »Ne vem, kako to misliš.«

A: »Poslušaj. Pred dvajsetimi leti mi umrla moja prva boljša polovica. Pred dvema letoma mi je umrla druga boljša polovica. Ker sta umrli obe moji polovici, ni torej ostalo od mene nič.«

PREKMURSKI GLASNIK

Nov gasilski dom v Gornji Lendavi. Gornjelendavska gasilska četa si je zgradila lep dom, ki je v ponos delavni četi. Dne 7. junija bo dom blagoslovljen. Ob 8. zjutraj bo zbiranje čet. ob 9. sv. maša, po maši gasilne va je in po vajah odmor do 14. ure. Potem bodo večernice in ob 15. uri blagoslovitev. Po blagoslovitvi bo prosta zabava pri g. Maršku.

NAŠI NA TUJEM Francosko pismo

Audun le Fiche, maja

Prej križo smo pri tukašnjem rudniku dobro zaslužili. Prav do leta 1930. smo delavci po vsej Franciji imeli res dobre čase. Posebno tu v Audun le Ficheu smo se radi pobahal, če smo govorili z rojaki iz sosednih rudnikov. Kdor je bil dober delavec in je pozabil na uro gledati, tako da je delal po 12 ur namesto osem, je služil še posebno lepe denarje. Danes pa se nič ne hvalimo z zaslužkom. Kadar je dan plačila, stisne vsak delavec tisto tanko kuverto in gre domov vesel, da je sploh kaj v njej.

Včasih smo jo zavili v gostilno in smo pogosto prišli šele drugega dne domov. Zdaj je vse to minilo. Vsakdo gre od plačila hitro domov, pa je še v strahu, da ne bodo začeli lonci stavkati.

Tukaj nas je zaposlenih okrog 35 Slovencev, po večini družinskih očetov. Prištevajo nas med dobre delavce. Pravijo, da smo Slovenci dobri delavci. To Francozi priznavajo, a nas obenem obžalujejo, da se ga radi preveč nasrkamo.

Tudi društev imamo pri nas kar več, čeprav nas ni tako veliko število tu. Nedavno smo v nekem listu brali, kako Slovenci tu daleč zaostajamo za drugimi narodi, ker nimamo niti enega časopisa, ki bi se tiskal v Franciji. Imamo pa še eno skrb: Kako bo z našim naraščanjem. Ali bo jugoslovenski ali francoski? Če bo šlo tako naprej in če ne bomo dobili več slovenskih učiteljev, kakor jih imamo sedaj, potem bo naša mladina znala bolje francoski kakor materni jezik. Morda bo kdo rekel, da lahko oče in mati učiti svoje otroke. To pa je v tujini prematlo, česar pač ni treba posebej poudarjati. V tem pogledu tudi zaostajamo za drugimi tu naseljenimi delavci. Poglejmo Poljake, Italijane in druge! Vsi imajo svoje učitelje. Seveda nima vsaka majhna naselbina svojega učitelja, temveč imajo tako urejeno, da učitelj stalno potuje po naselbinah. Zato prosimo, da nam Jugoslavija pošlje naše učitelje. Vesele binkošti vsem rojakom, zlasti rudarjem doma in na tujem!

Iz Meerbecka (Nemčija) nam pišejo: Dne 22. maja je praznoval 60letnico upokojeni rudar g. Zakošek Martin, po rodu iz Stare vasi na Bizelskem. V Nemčiji biva že 29 let. Kljub šestim križem je g. Zakošek še prav krepak. Zvestemu bralcu »Domovinu« želimo še dolgo vrsto zdravih let!

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlj denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vršil vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Francija: št. 1117-94. Paris; Holandija: št. 1458-66. Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5067 Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Zdrobovi štruklji. Umesti vlečeno testo. Med tem ko testo počiva, pa pripravi nadev (nadev: dva decilitra zdroba zmešaj v štirih decih kisle smetane in postavi na stran, da se zdrob namoči; v skledi mešaj sedem dek sirovega masla, štiri rumenjake in malo soli, nato primešaj namočen zdrob in sneg štirih beljakov; vse skupaj na alko zmešaj). Vlečano testo tanko razvleci, pomazi z nadevom, zvij in položi na čist, s sirovim maslom pomazan prt. Vse štiri konce skupaj zveži, vtakni kuhalnico skozenj in štrukelj obesil na kuhalnici v slan krop tako, da je ves v kropu. Ko vre pol ure, je štrukelj kuhan. Dvigni ga na desko, razveži, zreži, naloži na desko, potresi z drobtinami in zabeži s sirovim maslom. Zraven daš suhe kuhane česplje.

Jabolčna torta. Umesti v testo četrta kile omake, 12 in pol dek sirovega masla, 12 in pol deke sladkorja v prahu, pol zavtika pecilnega praška in eno jajce. Umešeno testo razvaljaj v velikosti posode za torto (malo testa pusti za rob in za potresenje po vrhu). Testo položi v pomazano posodo. Iz koščka testa napravi dolg in tanek svalk in ga položi ob rob posode, da zadrži jabolčni sok, da ne izteče ven. Zdjaj nadevaj jabolka. Jabolka olup, zribaj in zmešaj s sladkorjem. Po jabolkah potresi pest rozin, pest zmlelih orehov ali mandelinov in malo cimeta. Po vrhu pa zdrobi ostalo testo. Torto peci približno tri četrtine ure, da se lepo rumeno zapeče. Hladno zreži in daj na mizo.

Dušeni goveji zrezki. Tri četrta kile govejega mesa (iz križa) dobro potolči, obreži ves loj in zreži na zrezke, osoli in na vroči masti hitro opeci. Ko je meso po obeh straneh opečeno, prilij toliko juhe, da je skoro vse meso pokrito z juho. Dodaj še žličico gorčice in malo popra ter duši do mehkega. Med tem pa razbelj žlico sirovega masla, posuj na maslo žlico moke, in ko je moka zarumenela, zalij to prežganje s sokom mesa. dodaj eno drobno sesekljano čebulo, narezane kuhane zelenjave (peteršilj, korenček in zeleno), pest dušenih jurčkov, sok ene limone, malo sardelnega masla in tri žlice rdečega vina. Ko je vse skupaj dobro povrelo zloži zrezke v skledo in oblij s sokom. Daš z valjanci ali krušnini cmoki na mizo.

Praktični nasveti

Če si hočeš lase črno pobarvati, si lahko barvo sama pripraviš in sicer: 10 dek zunanjih orehovit lupin, ko so orehi še zelena, drobno zreži in zmešaj s šestimi grami gajuna in 25 gramov vode. Ta zmes naj stoji dva dni, a jo med tem večkrat premešaj. Nato precedi skozi krpo, dodaj šest dek alkohola, dobro zmešaj in jo previdno s pomočjo krtačice, gobice ali krpe razmaži po laseh. Oblecij pa rokavice, sicer boš imela tudi roke črne. Pazi pa, da si kože na glavi ne pomazeš, da ne bo tudi črna.

Če imaš suho kožo na glavi, tedaj si jo nadrgni z mandeljinovim oljem. Če imaš pa veliko prhljaja, si nadrgni kožo s kako tinkturo za lase, ki jo dobiš v drogeriji ali lekarni.

Volnene obleke, jopice in drugo, kadar jih pereš, dodaj zadnji vodi, v kateri izpiraš, malo kisa, da poživiš barvo.

Najbogatejši narod na svetu so Indijanci

Ni lahko verjeti, da so ameriški Indijanci najbogatejši narod na svetu. Njih skupno premoženje je precejeno na 20 milijard dolarjev, tako da pride na vsakega Indijanca v Ameriki povprečno 60.000 dolarjev. Vendar pa niso vsi Indijanci tako srečni. V velikih ameriških mestih jih živi na tisoče, ki se morajo trdo boriti za življenje. Kako pa so se dokopali Indijanci do tako ogromnega premoženja? Približno pred 80 leti so bili Indijanci, ki jih je bilo še zelo malo, čisto potisnjeni v ozadje. Odvzete so jim bile vse pravice in so kot pregnanci živeli v zapuščenih pokrajinah siromašno življenje. Američani so bili prepričani, da bo na ta način izumrl indijanski rod. Ko pa so začeli Indijanci v svojih novih pokrajinah v Oklahami, Novi Mehiki in v Južni Dakoti, kamor so bili pregnani, obdelovati zemljo, so pri kopanju našli na izdatne petrolejske vrelce. Njih gmojni položaj se je kmalu izpremenil.

Obilne petrolejske vrelce so osvojili Američani, vendar pa so Indijanci pri kopanju vrelcev in pri obdelavi sirovega petroleja dobro zaslužili. Stevilni Indijanci pa so postali tudi delničarji petrolejskih družb in zelo obogateli. S svojim bogastvom pa Indijanci po zakonu niso smeli svobodno razpolagati. Ko so Indijanci pridobivali počasi na veljavi in moči, so se začeli boriti proti varuštvo. Zahtevali so odpravo varuštva in enake pravice, ki jih imajo belokožci. Njih gibanje je začelo dobivati ostrejšo obliko. Leta 1929. se je zglasilo močno odposlanstvo rdečega naroda pri ameriškem predsedniku, ki ga je sicer ljubeznivo sprejel, ni pa ugodil njegovim zahtevam.

Leto dni pozneje pa se je vršil v Donoru shod, na katerem se je zbral skoro ves indijanski narod z vsemi svojimi izobraženci. S shoda so bile poslani ameriški vladi odločne zahteve po enakopravnosti, pravicah in svobodi indijanskega naroda. Vodil pa je shod odvetnik dr. Harold Davis Emerson, potomec indijanskega duhovnika.

Emerson ima za ženo najbogatejšo in najlepšo indijansko princeso Noemi. V teka zadnjih let je indijansko gibanje zavzelo že tako velik obseg, da bo morala z njim računati ameriška vlada.

× **Oton Habsburški se baje ženi v Rimu.** V zadnjem času se spet širijo govorice o ženitvenih načrtih Otona Habsburškega. Rimski poročevalci »Matina« opozarja v tej zvezi na to, da so v Rimu mnogo razpravljali o tem, da je bila hčerka italijanskega kralja princesa Marija Savojska v avstrijskem poslaništvu. To dejstvo spravljajo v zvezo z morebitnim poročnim načrtom med Otonom Habsburškim in princeso Marijo.

× **Prisilno delo v Bolgariji.** V svrhu omiljenja brezposelnosti in zmanjšanja izdatkov za vzdrževanje cest, železniških prog in drugih sličnih javnih naprav je vlada sklenila osnovati po zgledu Nemčije prisilne delavske bataljone. Že prihodnje dni bo vpoklicala okrog 20.000 brezposelnih, ki bodo nato razdeljeni na razne kraje. Popravljali bodo ceste, mostove, železniške proge, izsuševali močvirja in opravljali slična dela. Zato bodo prejemale vojaško hrano, obleko in malenkostno odškodnino v denarju. Obvenzo delo v teh bataljonih bo trajalo leto dni, po potrebi pa se bo lahko podaljšalo na dve leti.

× **Pšenica, ki se je rja ne prime.** V Kanadi se je znanstvenikom po dolgoletnih poizkusih baje posrečilo vzgojiti vrsto pšenice, ki se je ne prime rja. Ker povzroča ta žitna bolezen v Kanadi vsako leto ogromno škodo, bo nova pšenica velikega pomena. Zaenkrat namestijo z novo pšenico posejati 4000 hektarov zemlje in upajo, da bodo prihodnje leto lahko že vse farmarje preskrbeli s potrebnim semenom.

× **Potopljeni zakladi Luzitanije.** »Luzitanija« je bila med vojno največja ladja angleške paroplovne družbe »Cunard-Line.« Ko se je 1. maja leta 1915. odpeljala iz New Yorka, je nosila s seboj veliko bogastvo. Kakor so ugotovili, je imela na krovu za en milijon

funtov šterlingov dragocenosti. Kakor pa so trdili Nemci, je vozila ladja tudi strelivo in orožje za zaveznike. Zato so jo nemški podmorski čolni na njeni poti zalezovali. Dne 7. maja l. 1915. jo je izsledil nemški podmorski čoln in jo napadel. Ladja se je potopila na južni obali Irske in je z njo vred utonilo 1134 ljudi, po večini potnikov. Zdej s potopljeno ladjo vred počivajo na morskem dnu tudi veliki zakladi, katere je vozila s seboj. Večkrat so že poskušali dvigniti te zaklade, toda doslej se jim to ni posrelo. Potniki so imeli s seboj mnogo zlatnine in draguljev, katere so dali shraniti v parnikovo zakladnico. Na tej ladji je bila tudi pošiljatev demantov, ki so bili cenjeni na četrt milijona funtov. Že lansko jesen so začeli dvigati te zaklade, toda nastopivši viharji so delo preprečili. Pač pa so tedaj vsaj natančno ugotovili, kje leži potopljena ladja. Znameniti angleški potapljalec Jim Jarrat, ki je preiskoval potopljeno ladjo, je mogel ugotoviti, da je na ladji res polno dragocenosti. Ko se je ta potapljalec potopil in prišel srečno do potopljene ladje, jo je lahko preiskal. Preden pa je mogel začeti dvigati zaklade, so prihrumeli viharji in so onemogočili delo. Zdej Angleži vnovič pripravljajo ekspedicijo, ki naj najde potopljene zaklade in jih dvigne. Dvigalna ladja »Ofr« ki je že lani sodelovala pri reševanju potopljenih zakladov, se je vnovič odpravila na pot. Precej verjetno je, da se bo zdej posrečilo dvigniti potopljeno ladjo in rešiti zaklade. Nastalo na ho pravno vprašanje, čigar bo rešeno hlano.

× **Dež je odkril resnico.** Kakor znano, je v Ameriki med zločinci razširjena navada, da ropajo ljudi, za katere potem zahtevajo od njihovih svojcev veliko odkupnino. Svoje žrtve pa znajo tako spretno skrivati, da skoro nikdar ne morejo dognati, kje je bila žrtev skrta, četudi se človek, ko je bil rešen njihove ječe, še tako trudi, da bi dognal, kje so ga imeli. Vendar pa se včasih zgodi, da se razbojnikom zadeva ponesreči. Neznani razbojnik so nekega dne odvedli iz njegove palače ameriškega milijonarja, ki je prebival v Oklahomi. Zavezali so mu oči in ga ves dan vozili v avtomobilu. Proti večeru se je avtomobil ustavil pred samotno hišo, v katero so razbojniki spravili ujetega milijonarja in ga tam imeli zaprtega toliko časa, dokler ga milijonarjevi svojci niso za drag denar odkupili. Ko so razbojniki imeli denar v svojih rokah, so svojega jetnika spet naložili v avto, mu zavezali oči in ga ves dan vozili. Naposled so ga izpustili nekje blizu domačega mu kraja. Polcija je takoj zashčala osvobodjenega milijonarja, ki je moral natančno pripovedovati, kod so ga vozili in kje so ga imeli zaprtega. Milijonar pa je mogel povedati policiji le tole: Samo približno morem presoditi, kako daleč so me vozili od mesta Oklahome. Hiša, v kateri so me imeli zaprtega, je najbrže v ravnini. To sklepam iz tega, ker noči mso bile bistveno hladnejše od dnevo. Poleg tega je milijonar policiji povedal, da je vsak dan ob določenem času letelo nad hišo letalo. Najbolj važna izpoved pa je bila ta, da se je v tistem usodnem času milijonar mogel spominjati, da je v tistem kraju močno lilo. Na podlagi teh podatkov je šla policija na delo. Pregledala je vremenska poročila in iz vremenskih poročil posameznih pokrajev je ugotovila, kje je ob tistem času deževalo. Na podlagi tega ni bilo več težavno na ti isto samotno hišo in zločince prijeti. Tako je dež spravil resnico na beli dan.

× **Smrti ga je rešil.** Te dni so izpustili v Ameriki iz ječe 44letnega Nemca Herberta Müllerja, ameriškega državljan, ki je predsedel več mesecev v celici in obsojenih v kaznilnici v Jacksonu. Prvič, da je bila soglasno obsodila na smrt, čež ga je umoril svojo prijateljico 22letno Evelino Beracksovo. Samo Müller je imel ključ od njenega stanovanja in za usodno noč ni mogel dokazati zlobi. Proti njemu je pričalo tudi to, da je imel bančno knjižico, ki mu jo je bila Beracksova izročila en dan pred svojo žalostno smrtjo. Aretirali so ga na postaji, čeprav je trdil, da še niti ne ve za smrt svoje prijateljice.

SUKNO ŠENIOT KANGARN

28- 46-
33- 62-
44- 83-
90-
112-
123-

TRGOVSKI DOM **Sernecki** CELJE 97

UMIN-K-NEM
V-NORU-
ZASOZL

teljice. Obsojen je bil na smrt, čeprav je dosledno trdil, da je nedolžen. Guverner države Mississippija je odklonil prošnjo za pomilostitev, toda Müllerjev zagovornik Waldham kljub temu ni obupal. Müller bi moral biti usmrčen že 2. marca. Njegov zagovornik je pa zvedel, da se je neki delavec zagovoril, da ve nekaj o umoru. Izposloval je odgoditev usmrtitve za štiri tedne, ta čas je pa poiskal delavca Jacka Banda, ki je priznal, da je umoril Beracksovo, da so ga pa pregnali, preden jo je mogel oropati. To je pomagalo Müllerju iz celice smrti in guverner Moberly mu je prišel sam čestitat, da je tako srečno ušel električnemu stolu.

× **Z lepim ravnanjem spravljajo kaznjence na pravo pot.** Ameriška uprava že od nekdaj skrbi, za to da bi se s kaznjenci kolikor mogoče lepo ravna. Z lepim postopanjem hoče v mračnih dušah izgubljenec buditi iskre dobrega in jih počasi privarati nazaj med poštene in koristne ude človeške družbe. V veliki kaznilnici Sing-Singu imajo kaznjenci na razpolago udobne prostore za nogomet in druge igre. Vsak teden lahko gledajo razne poučne in vzgojne filme v lastnem kinu in pogosto jim vprizarjajo tudi gledališke predstave. Seveda ima ta način ravnanja s kaznjenci tudi mnogo resnih nasprotnikov, ki dokazujejo, da preblago postopanje na zločince kvarno vpliva, ker jim zlasti v sedanjih hudih časih obta v kaznilnici boljše razmere, kakor jih imajo mnogi pošteni državljani v prostosti. Navzlic temu pa skušajo zadnja leta tak kazenski način uvesti tudi na Angleškem in že letošnje poletje bodo za kaznjence v Wakefeldu ustanovili moderno letovšče, kjer jih bodo zaposlji pri raznih poljskih delih. Načrti za to kaznilniško naselbino so bili že zdavnaj odobreni. Prav za prav so kaznjence uporabljali na kmetijah že prejšnja leta in sicer tako, da so si zgodaj zjutraj odhajali na delo, nato pa polno in se zvečer vračali nazaj v kaznilnico. Ta delovni načrt so letos toliko izrmenili, da bodo kaznjenci poslej stanovali v posebnih barakah od vrnideljva na vse do sobotnega večera in da ne bodo tako strogo zadržani kakor doslej. Skupna stanovanja bodo svetla in zračna a obdovjali in večerjali bodo v skupnih obednicah. Seveda ne bodo teh olajšav deložni na splošno vsi zločinci marveč za zdej zlasti mladostniki in manjši grešniki.

Za smeh in kratek čas

DEŽELA BREZ MINISTERSKIH STOLČKOV

A: »Na Japonskem sploh ne poznajo borbe za ministrske stolčke.«

B: »Kako to?«

A: »Ker sede Japonci na tleh.«

STALNA SLUŽBA

Mož: »Zajec je res dobro pripravljen. Kdo ga je pa pripravil?«

Žena: »Predzadnja kuharica ga je osnažila, zadnja vložila, nova pa spekla.«

DEDIŠČINO JE DOBIL

A: »Kako se je končala tvoja pravda za dediščino?«

B: »Zelo preprosto. Polovico moje dediščine je dobil nasprotnik, drugo polovico moj odvetnik, ostalo pa jaz...«

PRI STARINARJU

Nek: prijatelji knjig pride k starinarju, da bi kupil neko redko staro knjigo.

»Zelo draga je!« se prestraši.

»Res, toda to je edini izvod.«

»Kaj pa, če bi jo dali ponatisniti.«

»Ponatisnit? No, potem bi pa težavno našel kupca zanjo.«

OTROŠKA.

Mati: »Za božje ime, kaj si si pa napravil na roki?«

Sinko: »Udaril sem se s kladivom, mamica.«

Mati: »Tako? Pa se nisi nič jokal?«

Sinko: »Oh ne, mislil sem, da te ni doma.«

SREČO IMA

Ona: »Ali imate srečo v igri?«

On: »Skoro zmerom dobim!«

Ona: »A v ljubezni?«

On: »Tudi tam imam srečo; zmerom dobim košarjo!«

PRED SODNIKI

Sodnik: »Obtoženi ste da ste ukradli zlato uro.«

Tat: »Ni res. Prvič je nisem ukradel, drugič pa ura ni bila zlata.«

RADODARNOST

Veronika: »Ali je tvoj mož tudi tako radodaren kakor moj?«

Bernardka: »Še bolj. Le pomisli, kupi mi vse, kar more dobiti na kredo.«

10-20% popusta za Binkošti

T I V A R O B L E K E

natančneje v vseh prodajalnah

RADIO LJUBLJANA

od 31. maja do 7. junija.

Nedelja, 31. maja: 8.00: Dobre volje biti, to nas veseli (piosce). — 8.45: Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 9.00: Verski govor (Vavričan Ucak). — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trančičanske cerkve. — 10.15: Lajo. »Le roj d'Isa«, uvertura (plošče). — 10.30: Prenos otvoritve esperantskega kongresa. — 11.15: Prenos promenzanega koncerta godbe »Sloga«. — 12.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 12.15: Nadašnjevanje prenosa koncerta »Sloga«. — 13: Kar imamo, vam damo (piosce po željah). — 17.00: Ogléd gozdarske razstave na velesejmu (inž. Cvetko Božic). — 17.20: Koncert radijskega orkestra. — 18.30: Otroci, poslušajte! Striček Matiček govori in poje. — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Vloga mladine v razvoju jugoslovenske misli (Lodur Borovnjak iz Beograda). — 19.50: Prenos smarmc iz cerkve sv. Cirila in Metoda. — 20.30: Etnja Kristan: Kdo je blazen — komedija v enem dejanju. — 21.15: Prenos lahke glasbe z velesejma. — 22.00: Napoved časa, vremena, poročila, objava sporeda. — 22.30: III. večer za naše izseljence (sodelovali bodo radijski orkester, Akademski pevski kvintet in Kmečki trio).

Ponedeljek, 1. junija: 9.00: Sopek pozabljanih slovenskih melodij (harmonika soló; Ciril Rakuša). — 9.45: Verski govori (dr. Ciril Potočnik). — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11.00: V kraljestvu lutk (plošče). — 11.30: Mladinska ura: Požgančkov oča kraml'ajo. — 12.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 12.15: Operni spevi in fantazije (pela bo Zvonimira Zupčičeva, a spremljal jo bo radijski orkester). — 17.00: Pesnice in plesji (igral bo Cimmermanov trio). — 17.45: Gustav Strniša bo čitaj binkoštné pesmi in črtice. — 18.15: Kar imamo, to vam damo (plošče po željah). — 19.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Večer cerkvene glasbe (prenos iz Zagreba). — 21.00: Venčki narodnih pesmi s pevske vložke (igral bo radijski orkester, peli pa Štefka Korenčanova, Mišičeva, Svetozar Banovec in Roman Pe-

trovičič). — 22.00: Napoved časa, vremena, poročila, objava sporeda. — 22.15: Prenos lahke glasbe z velesejma.

Torek, 2. junija: 12.00: Odmevi iz solnčne Španije (plošče). — 12.15: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Operetna glasba (radijski orkester). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečajji. — 19.00: Napoved časa, vremena, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Messenger: Dva gašeba (na ploščah). — 20.10: Vzgojni pomen celega človeka (dr. Stanko Gogala). — 20.30: Koncert pevskega zbora »Grafike«. — 22.00: Napoved časa, vremena, poročila, objava sporeda. — 22.15: Pesmi za ples (pel bo kvartet Micky-jazz).

Sreda, 3. junija: 12.00: Prenos lahke glasbe z velesejma. — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Pestra vrsta priljubljenih plošč. — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečajji. — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Uvod v prenos. — 20.00: Prenos opere iz opernega gledališča v Ljubljani (v I. odmoru glasbeno predavanje Matije Bravničarja, v II. odmoru napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda).

Četrtek, 4. junija: 12.00: Narodne pesmi iz raznih dežel (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Vesel spored (radijski orkester). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečajji. — 19.00: Napoved časa, vremena, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Domače popevke v instrumentalni obliki (plošče). — 20.30: Klavirski koncert profesorja Ivana Noča. — 21.15: Ruske opere (radijski orkester). — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Plesna glasba (radijski jazz; pevske vložke bo pel Drago Žagar).

Petek, 5. junija: 11.00: Šolska ura: Nastop narodne šole iz Zaloga pri Komendi (vodila bo Milena Vrčonova). — 12.00: Razne pevske jazz-skupine (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Zvoki iz naših krajev (plošče). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečajji. — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, ob-

Za vsakogar!
Od 30. maja do 6. junija
potovanje v Ljubljano
na XVI. ljubljanski
velesejem

Polovična voznina na železnici, parnikih, avionih. Železniška izkaznica se dobi na odhodnih postajah po 2.— Din.
Razstava industrije in obrti. Gostinska razstava (hoteli, restavracije, gostilne). „Sodobna gos. odinja“, modna revija. Pohištvo. Avtomobili. Mačje živali. Razstavn. prostor zavzem 40.000 m².

vestila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Schumann: Otroški prizori (klavir, plošče). 20.30: Istrski večer (sodelovali bodo pevski zbor »Tabora«, istrska narodna godba in radijski orkester). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 6. junija: 12.00: Plošča za plošča. 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Plošča za plošča. 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečajji. 18.00: Za delopust (koncert radijskega orkestra). 18.40: Pogovor s poslušalci. 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Plesna glasba na ploščah. 20.10: Zunanji politični pregled (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: Idrisjski večer. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Kupuj domače blago!

VODNE TURBINE

po izredno nizkih cenah nudj Tehnična pisarna, Ljubljana, Pražakova ulica 8. Zahtevajte brezplačne ponudbe.

MALI OGLASI

PRITLIČNA HIŠA

z vrhom ob banovinski cesti v Ljutomeru je naprodaj. Natančneje pri ljutomerski mestni občini.

DEVET HA OBSEGAJOČE POSESTVO (vinograd, sadovnjak, njive in gozd) s pritlično hišo in tiskalnico je naprodaj. Natančneje pri ljutomerski mestni občini.

OBLEKE ZA BIRMANCE, lepe in pocenj v največji izbiri dobite pri A. Preskerju, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

KDOR POŠLJE 10 DIN V ZNAMKAH dobi poštne prosto lepo »Patent« toaletno ogledalo s stojalom, katero je izdelano z vložkom za sliko ali fotografijo. D. Stucin, tovarna ogledal, Maribor.

ALI STE ŽE PREIZKUSILI

cvrnató blago, meter po 5 Din, karvirano cvrnató blago, zelo trpežno za domače obleke, meter po 6 Din, in vse drugo, kar potrebujete dobite najugodnejše v Senčarjevih trgovinah v Mali Nedelji, v Ljutomeru in Štrigovi.

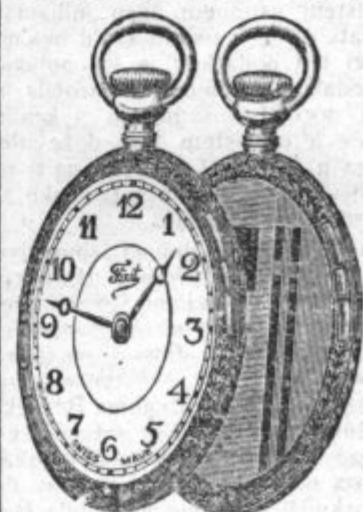
JABLUS — JABOLČNIK

Tvarina, iz katere naredite izvrsten jabolčnik ali hruškovec, ne da bi rabili naravno pijačo, po navodilu g. dr. J. Vošnjaka. S poštno stane 40 l 32, 100 l 64 in 150 l 89.50 dinarjev. Glavno zastopstvo Franc Renier. Podčetrtek.

VRTNARSTVO

išče prídnega in urnega fanta za vrtnarska dela. Prednost, ki so že služili pri vrtnarju. Pomdibe na oglasni oddelék »Domovine« pod »Dober fant.«

NOVOST! Samo Din 49.50

št. 52.300. Avster ura
Pravi kralj stroj
Dobra kvaliteta, lep
zornik in okrogel
5 letna garancija
Din 49.50

št. 52.301. ura s
osvetljenim kazalcem
in številnicam.

(Rad um)
Din 59.50

Zahtevajte opek ali
ga vam podlje za-
stoj in podatke
prosto

H. SUTTNER
LJUBLJANA 6

Lastna protoko-
lirana tovarna
ur v Švici